

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2014. gada 11. septembrī*

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums	4
Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums	6
Lietas dalībnieku prasījumi	7
Par pieņemamību	7
Par pretapelācijas sūdzību pieņemamību	7
Par lietas būtību	8
Par trešo apelācijas sūdzības pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā saistībā ar noteiktu pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma pielikumu pieņemamību	8
Pārsūdzētais spriedums	8
Lietas dalībnieku argumenti	9
Tiesas vērtējums	10
Par apelācijas sūdzības otro pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā un/vai pamatojuma nepietiekamību saistībā ar jautājuma, vai MasterCard ir uzņēmumu apvienība, vērtējumu	11
Lietas dalībnieku argumenti	11
Tiesas vērtējums	13
– Par pieņemamību	13
– Par lietas būtību	13
Par apelācijas sūdzības pirmo pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā un/vai pamatojuma nepietiekamību saistībā ar iespējamā konkurences ierobežojuma objektīvās nepieciešamības vērtējumu ..	16

* Tiesvedības valoda – angļu.

Pārsūdzētais spriedums	16
Par apelācijas sūdzības pirmā pamata pirmo daļu	17
– Lietas dalībnieku argumenti	17
– Tiesas vērtējums	17
Par apelācijas sūdzības pirmā pamata otro un trešo daļu	19
– Lietas dalībnieku argumenti	19
– Tiesas vērtējums	20
Par apelācijas sūdzības pirmā pamata ceturto daļu	21
– Lietas dalībnieku argumenti	21
– Tiesas vērtējums	22
Par RBS pretapelācijas sūdzības vienīgo pamatu un LBG pretapelācijas sūdzības pirmo pamatu	22
Pārsūdzētais spriedums	22
Lietas dalībnieku argumenti	23
– Par RBS pretapelācijas sūdzības vienīgo pamatu	23
– Par LBG pretapelācijas sūdzības pirmo pamatu	25
Tiesas vērtējums	26
– Par Komisijas izvirzītajām iebildēm par nepieņemamību	26
– Par RBS pretapelācijas sūdzības vienīgo pamatu un LBG pretapelācijas sūdzības pirmo pamatu, izskatot tos pēc būtības	27
Par LBG pretapelācijas sūdzības otro pamatu	33
Pārsūdzētais spriedums	33
Par LBG pretapelācijas sūdzības otrā pamata pirmo daļu	34
– Lietas dalībnieku argumenti	34
– Tiesas vērtējums	35
Par LBG pretapelācijas sūdzības otrā pamata otro daļu	36
– Lietas dalībnieku argumenti	36
– Tiesas vērtējums	37
Par LBG pretapelācijas sūdzības otrā pamata trešo daļu	40
– Lietas dalībnieku argumenti	40

– Tiesas vērtējums	41
Par tiesāšanās izdevumiem	41

Apelācija — Pretapelācija — Pieņemamība — EKL 81. pants — Atvērta ar debetkartēm, atliktā maksājuma kartēm un kredītkartēm veicamo maksājumu sistēma — Daudzpusējas starpbanku standarta komisijas maksas — Uzņēmumu apvienība — Konkurences ierobežojumi, ko rada sekas — Pārbaudes tiesā kritērijs — Jēdziens “aksesuārs ierobežojums” — Objektīvi nepieciešams un samērīgs raksturs — Atbilstoši “hipotētiski pieņēmumi” — Divpusējas sistēmas — Pieeja attiecībā uz pirmajā instancē iesniegta prasības pieteikuma pielikumiem

Lieta C-382/12 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2012. gada 4. augustā iesniedza

MasterCard Inc., Vilmingtona [*Wilmington*] (Amerikas Savienotās Valstis),

MasterCard International Inc., Vilmingtona,

MasterCard Europe SPRL, Vaterlo [*Waterloo*] (Beļģija),

ko pārstāv *E. Barbier de la Serre, V. Brophy* un *B. Amory*, advokāti, kā arī *T. Sharpe, QC*,

apelācijas sūdzības iesniedzējas,

pārējie lietas dalībnieki:

Eiropas Komisija, ko pārstāv *V. Bottka* un *N. Khan*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Banco Santander SA, Santandera [*Santander*] (Spānija),

Royal Bank of Scotland plc, Edinburga [*Édimbourg*] (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv *D. Liddell*,
solicitor, un *M. Hoskins, barrister*,

HSBC Bank plc, Londona (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv *R. Thompson, QC*,

Bank of Scotland plc, Edinburga,

Lloyds TSB Bank plc, Londona,

ko pārstāv *K. Fountoukakos-Kyriakakos* un *S. Wisking, solicitors*, kā arī *J. Flynn, QC*,

MBNA Europe Bank Ltd, Čēstera [*Chester*] (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv *A. Davis, solicitor*,

British Retail Consortium, Londona, ko pārstāv *R. Marchini*, advokāts, un *A. Robertson, barrister*,

EuroCommerce AISBL, Brisele (Beļģija), ko pārstāv *J. Stuyck, advocaat*,

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv *M. Holt* un *C. Murrell*, pārstāvji, kuriem palīdz *J. Turner, QC*, un de *J. Holmes, barrister*,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *M. Ilešičs* [*M. Ilešič*], tiesneši *K. G. Fernlunds* [*C. G. Fernlund*], *A. O'Kīfs* [*A. Ó Caoimh*] (referents), *K. Toadere* [*C. Toader*] un *E. Jarašūns* [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts *P. Mengoci* [*P. Mengozzi*],

sekretāre *L. Hjūleta* [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

nemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 4. jūlija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 30. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savu apelācijas sūdzību *MasterCard Inc.*, kā arī tās meitasuzņēmumi *MasterCard International Inc.* un *MasterCard Europe SPRL* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu lietā T-111/08 *MasterCard u.c./Komisija* (EU:T:2012:260, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru šī tiesa noraidīja to prasību, galvenokārt, atcelt Komisijas 2007. gada 19. decembra Lēmumu C(2007) 6474, galīgā redakcija, par [EKL 81. panta] un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru (lietas COMP/34.579 – *MasterCard*; COMP/36.518 – *EuroCommerce*; COMP/38.580 – *Commercial Cards*; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”) un, pakārtoti, atcelt šī lēmuma 3.–5. un 7. pantu.
- 2 Ar savām attiecīgajām pretapelācijas sūdzībām *Royal Bank of Scotland plc* (turpmāk tekstā – “RBS”), no vienas puses, kā arī *Bank of Scotland plc* (turpmāk tekstā – “BoS”) un *Lloyds TSB Bank plc* (turpmāk tekstā – “LTSB”), kur divas pēdējās minētās (turpmāk tekstā kopā – “LBG”) kopš attiecīgā laika kontrolē *Lloyds Banking Group plc* un šīs tiesvedības vajadzībām tās rīkojas kopumā, no otras puses, lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu, kā arī apstrīdēto lēmumu.

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

- 3 Kā izriet tostarp no pārsūdzētā sprieduma 20., 24., 27., 35., 39. un 40. punkta, ar apstrīdēto lēmumu Eiropas Kopienu Komisija it īpaši konstatēja būtībā, ka starptautiskas maksājumu organizācijas ar nosaukumu “MasterCard” (turpmāk tekstā – “MasterCard”) pārvaldītās maksājumu sistēmas daudzpusēju starpbanku komisijas maksu [DSK] noteikšana, kuras galvenokārt ir piemērojamas ar maksājumu karti veiktiem pārrobežu maksājumiem Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) vai eurozonas ietvaros kā standarta komisijas maksas (turpmāk tekstā – “DSK”), ir uzņēmumu apvienības lēmums, kas rada konkurences ierobežojumu starp bankām – dalībniecēm, kuras sniedz komersantiem pakalpojumus, kuri ļauj šiem pēdējiem minētajiem pieņemt *MasterCard* un/vai *Maestro* debetkartes, atliktā maksājuma kartes un kredītkartes, ka šis ierobežojums ir būtisks, ka tas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nav tiesiski pietiekami pierādījušas nedz to, ka DSK ir objektīvi nepieciešamas *MasterCard* sistēmas funkcionēšanai, nedz arī to, ka ir izpildīti EKL 81. panta 3. punktā vai 1992. gada 2. maija Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.) 53. panta 3. punktā noteiktie izņēmuma nosacījumi.

- 4 No lietas materiāliem un it īpaši no pārsūdzētā sprieduma 17. punkta izriet, ka tādā “atvērtā” maksājumu karšu sistēmā kā *MasterCard* sistēma puses, kas ir iesaistītās katrā ar bankas karti veiktajā pirkumā, bez maksājumu sistēmas īpašnieka ir kartes turētājs, finanšu iestāde, kas ir izdevusi šo karti, kura tiek kvalificēta kā “izdevējbanka”, komersants un finanšu iestāde, kas šim komersantam sniedz pakalpojumus, kuri ļauj tam pieņemt minēto karti kā attiecīgā darījuma veikšanas līdzekli, un kas tiek kvalificēta kā “pieņēmējbanka”.
- 5 Apstrīdētā lēmuma priekšvēsture un būtiskie apstākļi, kā tie izriet no pārsūdzētā sprieduma 1.–44. punkta, apelācijas sūdzības un pretapelācijas sūdzību vajadzībām var tikt īsumā izklāstīti šādi.
- 6 Apelācijas sūdzības iesniedzēju darbību veido maksājumu, kuri tiek veikti ar kartēm *MasterCard* un *Maestro*, sistēmas pārvaldīšana un koordinēšana, kas tostarp iekļauj sistēmas noteikumu apstiprināšanu, kā arī autorizācijas un kompensācijas pakalpojumu sniegšanu finanšu iestādēm – dalībniecēm. *MasterCard* un *Maestro* karšu izsniegšanu, kā arī dalības līgumu noslēgšanu ar komersantiem šo karšu pieņemšanai veic šīs finanšu iestādes.
- 7 Līdz 2006. gada 25. maijam visas īpašuma tiesības uz *MasterCard* un attiecīgās balsstiesības piederēja finanšu iestādēm – dalībniecēm. Šajā datumā tika veikts *MasterCard Inc.* akciju “sākotnējais publiskais piedāvājums” (turpmāk tekstā – “*IPO*”) Ņujorkas (Amerikas Savienotās Valstis) biržā, kas mainīja *MasterCard* struktūru un pārvaldi.
- 8 1992. gada 30. martā un 1997. gada 27. jūnijā Komisijā tika iesniegtas attiecīgi *British Retail Consortium* (turpmāk tekstā – “*BRC*”) un *EuroCommerce AISBL* (turpmāk tekstā – “*EuroCommerce*”) sūdzības tostarp pret *Europay International SA* (turpmāk tekstā – “*Europay*”), kura ir kļuvusi par *MasterCard Europe SPRL*.
- 9 *Europay* veica paziņojumus Komisijai attiecībā uz savu maksājumu sistēmu kopumā.
- 10 2002. gada 13. aprīlī Komisija publicēja paziņojumu atbilstoši Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17, Pirmā regula par [EK] līguma [81]. un [82]. panta īstenošanu, 19. panta 3. punktam, kurā tā pauda savu nodomu ieņemt labvēlīgu nostāju attiecībā uz dažiem *Europay* sistēmas noteikumiem, kuru skaitā neietilpa noteikumi par starpbanku standarta komisijas maksām.
- 11 Ar apstrīdēto lēmumu Komisija konstatēja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas ir pārkāpušas EKL 81. pantu un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu 53. pantu. Šajā lēmumā tostarp ir ietverti turpmāk izklāstītie apsvērumi:
  - Komisijas maksas ir saistītas ar attiecībām, kas starp izdevējbankām un pieņēmējbankām rodas darījumu ar karti veikšanas gadījumā, un atbilst naudas summai, kura tiek atskaitīta par labu izdevējbankai. Šīs maksas ir jānošķir no izdevumiem, par ko pieņēmējbanka izraksta rēķinu komersantiem (*merchant service charge* [komersanta apkalpošanas izdevumi], turpmāk tekstā – “*MSC*”). Apstrīdētais lēmums attiecas nevis uz starp izdevējbanku un pieņēmējbanku divpusēji noteiktām starpbanku komisijas maksām vai kolektīvi valsts līmenī noteiktām starpbanku komisijas maksām, bet tikai uz DSK.
  - Atvērtu maksājumu karšu sistēmu kontekstā ir jānošķir trīs dažādi preču tirgi: vispirms – “starpstāstu tirgus”, kurā konkurē dažādas karšu sistēmas; pēc tam – “izdevēju tirgus”, kurā izdevējbankas konkurē attiecībā uz klientu kopumu, kas ietver maksājumu karšu turētājus, un, visbeidzot, “pieņēmēju tirgus”, kurā pieņēmējbankas konkurē attiecībā uz klientu kopumu, kas ietver komersantus. Konkrēto tirgu apstrīdētā lēmuma vajadzībām veido EEZ dalībvalstu pieņēmēju valsts līmeņa tirgi.

- Neraugoties uz *IPO* rezultātā veiktajām *MasterCard* struktūras un pārvaldes izmaiņām, apelācijas sūdzības iesniedzēju lēmumi attiecībā uz DSK noteikšanu ir uzņēmumu apvienības lēmumi EKL 81. panta 1. punkta izpratnē.
- DSK rezultātā ir paaugstinājusies *MSC* bāze, bet, ja nepastāvētu DSK un ja būtu ieviests izdevējbanku komisijas maksas vienpusējas piemērošanas pēc darījumu veikšanas aizliegums, tas ir, noteikums, ar kuru izdevējbankām un pieņēmējbankām ir aizliegts noteikt starpbanku komisiju summu pēc tam, kad viens no izdevējbankas karšu turētājiem ir veicis pirkumu no kāda no pieņēmējbankas komersantiem un kad darījums ir ticis nodots neregulēšanai (turpmāk tekstā – “komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegums”), tās līmenis varētu būt bijis zemāks. No tā izriet, ka DSK ir pamats cenu konkurences starp pieņēmējbankām ierobežojumam, kas rada negatīvas sekas komersantiem un to klientiem.
- DSK nevar uzskatīt par “aksesuāriem ierobežojumiem”, jo tām nav atvērtas maksājumu karšu sistēmas funkcionēšanai objektīvi nepieciešamā rakstura. Šāda sistēma varētu funkcionēt, pamatojoties tikai uz izdevējbanku atlīdzību, ko maksā karšu turētāji, pieņēmējbanku atlīdzību, ko maksā komersanti, un sistēmas īpašnieka atlīdzību, ko maksā izdevējbankas un pieņēmējbankas. Pretēji ierobežojumiem, kas ir nepieciešami, lai īstenotu galveno darbību, tādi ierobežojumi, kuri ir vienīgi vēlamai, lai minētā darbība būtu komerciāli veiksmīga, vai kas nodrošina efektivitātes ieguvumu, var tikt aplūkoti tikai saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu.
- Runājot par *MasterCard* sistēmas ietvaros pastāvošās prasības pieņemt visas *Maestro* vai *MasterCard* kartes, kas nāk no visām izdevējbankām (turpmāk tekstā – “*Honour All Cards Rule*”), ietekmi, DSK atcelšana nenozīmētu dot izdevējbankām iespēju brīvi un vienpusēji noteikt starpbanku komisijas, jo šo risku varētu novērst ar noteikumu, kuram būtu konkurenci mazāk ierobežojošas sekas, tādu kā komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegums.
- Saistībā ar 81. panta 3. punktu apelācijas sūdzības iesniedzēju norādītie ekonomiskie argumenti attiecībā uz DSK lomu *MasterCard* sistēmas balansēšanā un tās [snieguma] maksimizēšanā nav pietiekami, lai pierādītu, ka DSK ir pamats objektīvām priekšrocībām. Apelācijas sūdzības iesniedzējas tostarp nav sniegušas pierādījumus, kas pierādītu, ka iespējamās objektīvās priekšrocības kompensētu komersantiem un to klientiem ar DSK radītās negatīvās sekas.

Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 12 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2008. gada 1. martā, apelācijas sūdzības iesniedzējas cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu vai, pakārtoti, atcelt tā 3.–5. un 7. punktu.
- 13 Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 73. punkta, lai pamatotu savu prasību, apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzīja četrus pamatus, kas attiecas uz, pirmkārt, EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, kura pamatā ir DSK seku attiecībā uz konkurenci analizē pieļautās kļūdas, otrkārt, EKL 81. panta 3. punkta pārkāpumu, treškārt, EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, kas pieļauts, piemērojot DSK kļūdaino uzņēmumu apvienības lēmuma kvalifikāciju, un, ceturtkārt, administratīvā procesa trūkumu un kļūdu faktos esamību.
- 14 Iestājoties lietā Vispārējā tiesā, *BRC*, *EuroCommerce*, kā arī Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste izteica prasījumu noraidīt apelācijas sūdzības iesniedzēju prasību, kamēr *Banco Santander SA*, *RBS*, *HSBC Bank plc* (turpmāk tekstā – “*HSBC*”), *BoS*, *LTSB* un *MBNA Europe Bank Ltd* (turpmāk tekstā – “*MBNA*”) tostarp izteica prasījumu atcelt apstrīdēto lēmumu.
- 15 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa apelācijas sūdzības iesniedzēju prasību noraidīja, būtībā nospriežot, ka tās nav pierādījušas, ka apstrīdēto lēmumu būtu skārušas kļūdas tiesību piemērošanā vai acīmredzamas kļūdas vērtējumā.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 16 Apelācijas sūdzības iesniedzēju prasījumi Tiesai būtībā ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
  - atcelt apstrīdēto lēmumu un
  - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.
- 17 *RBS, HSBC, LBG* un *MBNA* ir iesniegušas atbildes rakstus, lai atbalstītu apelācijas sūdzību, kamēr *BRC, Eurocommerce* un Apvienotā Karaliste atbalsta Komisiju tās prasījumos, galvenokārt, noraidīt apelācijas sūdzību un, pakārtoti, noraidīt par apstrīdēto lēmumu celto prasību atcelt tiesību aktu.
- 18 *RBS* un *LBG* pretapelācijas sūdzību prasījumi būtībā ir tādi paši kā apelācijas sūdzības prasījumi.
- 19 Apelācijas sūdzības iesniedzējas atbalsta pretapelācijas sūdzību prasījumus, kamēr Komisija, ko atbalsta *BRC*, izvirza prasījumu tos noraidīt.

Par pieņemamību

Par pretapelācijas sūdzību pieņemamību

- 20 Komisija norāda uz pretapelācijas sūdzību, ko ir iesniegušas attiecīgi *RBS* un *LBG*, nepieņemamību, pamatojoties uz to, ka katra no tām ir iekļauta tajā pašā dokumentā kā atbildes raksts, ko attiecīgi lietas dalībnieki ir iesnieguši saistībā ar apelācijas sūdzību.
- 21 Kā norāda Komisija, Tiesas Reglamenta, kas ir stājies spēkā 2012. gada 1. novembrī, 176. panta 2. punktā ir paredzēts, ka “pretapelācijas sūdzību iesniedz ar atsevišķu dokumentu, kas nav atbildes raksts uz apelācijas sūdzību”.
- 22 Tomēr ir jānorāda, ka pretapelācijas sūdzību, ko ir iesniegušas attiecīgi *RBS* un *LBG*, elektroniskās versijas Tiesas kancelejā ir tikušas saņemtas 2012. gada 31. oktobrī, kam ir sekojusi oriģinālu iesniegšana attiecīgi divas dienas un piecas dienas vēlāk.
- 23 Tādējādi neatkarīgi no tā, vai tiek piemērots Reglamenta 57. panta 7. punkts, kas ir spēkā sākot no 2012. gada 1. novembra, vai arī Reglamenta 37. panta 6. punkts, kas ir bijis spēkā līdz šim datumam, negrozīts paliek tas, ka pretapelācijas sūdzības ir tikušas likumīgi iesniegtas 2012. gada 31. oktobrī.
- 24 Taču šajā pēdējā minētajā datumā spēkā esošajā Reglamentā nav atrodama tiesību norma, kas būtu līdzvērtīga minētajam Komisijas norādītajam 176. panta 2. punktam. Tādējādi pretapelācijas sūdzības nav uzskatāmas par nepieņemamām tādēļ, ka tās ir tikušas iesniegtas atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību ietvaros.
- 25 Komisijas izvirzītas konkrētākas iebildes par nepieņemamību tiks izskatītas saistībā ar attiecīgiem pamatiem.
- 26 Runājot par apelācijas sūdzību, ciktāl Komisija ievadapsvēruma veidā norāda, ka šī apelācijas sūdzība “būtībā” ir nepieņemama, šī iestāde patiesībā, atsaucoties uz atsevišķiem aspektiem, norāda uz konkrētu šīs apelācijas sūdzības daļu nepieņemamību, tomēr neapgalvojot, ka tā būtu nepieņemama pilnībā. Tādējādi šīs konkrētās iebildes ir jāaplūko, izskatot attiecīgus pamatus.

Par lietas būtību

- 27 Ar savu apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzībām apelācijas sūdzības iesniedzējas, kā arī *RBS* un *LBG* izvirza iebildumu, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, būtībā nospriežot:
- ka vairāki pirmajā instancē iesniegtās prasības pielikumi ir nepieņemami (trešais apelācijas sūdzības pamats);
  - ka, uzskatot, ka, neraugoties uz ar *IPO* izdarītajām izmaiņām, *MasterCard* maksājumu sistēma veido “uzņēmumu apvienību” EKL 81. panta izpratnē, Komisija nav pieļāvusi kļūdu (otrais apelācijas sūdzības pamats);
  - ka apstrīdētais lēmums tiesiski pietiekami pierāda, ka *DSK* rada ierobežojošas sekas attiecībā uz konkurenci (*RBS* pretapelācijas sūdzība un *LBG* pretapelācijas sūdzības pirmais pamats);
  - ka *DSK* nevar tikt uzskatītas par objektīvi nepieciešamām *MasterCard* sistēmas funkcionēšanai (apelācijas sūdzības pirmais pamats) un
  - ka Komisija, nepieļaujot kļūdu, ir varējusi uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nav pierādījušas, ka *DSK* atbilst EKL 81. panta 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem (*LBG* pretapelācijas sūdzības otrais pamats).
- 28 Apelācijas sūdzības pirmais pamats, kā arī *RBS* pretapelācijas sūdzība un *LBG* pretapelācijas sūdzības pirmais pamats skar jautājumu, vai Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atbalstot apstrīdētajā lēmumā izdarīto secinājumu, ka *DSK* noteikšanai ir piemērojams EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizlieguma princips. Izskatot šos pamatus, vispirms ir aplūkojams apelācijas sūdzības trešais pamats. Tā kā, ja apelācijas sūdzības otrais pamats tiktu atzīts par pamatotu, apelācijas sūdzības pirmā pamata, kā arī *RBS* pretapelācijas sūdzības un *LBG* pretapelācijas sūdzības pirmā pamata pārbaude nebūtu vajadzīga, otrām kārtām ir jāaplūko šis otrais pamats.

Par trešo apelācijas sūdzības pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā saistībā ar noteiktu pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma pielikumu pieņemamību

Pārsūdzētais spriedums

- 29 Saistībā ar Vispārējā tiesā izvirzīto iebildumu par Komisijas veikto pārbaudi par ekonomiskajiem pierādījumiem, ko apelācijas sūdzības iesniedzējas bija iesniegušas procesa, kura iznākumā tika pieņemts apstrīdētais lēmums, gaitā, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 183. punktā ir norādījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas iebilst pret to, ka Komisija tos neesot nedz izskatījusi, nedz arī atbildējusi uz tiem. Pārsūdzētā sprieduma 185. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka šis iebildums “prasības pieteikumā ir norādīts īpaši īsā formā un ka tā pamatā esošās argumentācijas izklāsts patiesībā ir atrodams pielikumos [no] A.13 [līdz] A.15, kurus dažādi eksperti ir izstrādājuši, pamatojoties uz administratīvā procesa gaitā iesniegtajiem ekonomiskajiem pierādījumiem, un uz kuriem prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] atsaucas vispārējā veidā”.
- 30 Pārsūdzētā sprieduma 186.–188. punktā ir norādīts:

“186[..] prasības pieteikuma 52.–54. punktā prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] vienīgi norāda, ka administratīvā procesa gaitā tās esot iesniegušas būtiskus ekonomiskus argumentus, kurus Komisija neesot ievērojusi vai esot sagrozījusi, un ka “[to] ekonomistu secinājumi” apstiprinot juridisko analīzi, atbilstoši kurai Komisija tostarp “ir kļūdaini secinājusi, ka starpbanku komisija ir konkurences ierobežojums, ir koncentrējusies uz starpbanku komisijas (vai tās līmeņa atšķirību)

ietekmi uz *MSC*, neizskatot sekas saistībā ar karšu turētāju izdevumiem, ir apstrīdējusi, ka shēmā ir jānosaka starpbanku komisijas līmenis, kas maksimizētu darījumu apjomu, un ir ignorējusi, ka tas uzlabo patērētāju situāciju”.

187 Tādējādi ir jākonstatē, ka, lai gan prasības pieteikumā ir iekļauta norāde uz prasītāju [apelācijas sūdzības iesniedzēju] iebildumu, tajā nav iekļauta šo iebildumu pamatojoša argumentācija.

188 Tātad Komisija pamatoti norāda, ka no prasības pieteikuma teksta neizriet pietiekami precīza informācija, lai Vispārējā tiesa varētu veikt savu pārbaudi un Komisija – sagatavot savu aizstāvību.”

- 31 Pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma ceturtnā pamata pirmajā daļā, kas ir iekļauta šī prasības pieteikuma 111.–130. punktā un ir saistīta ar apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, tās tostarp ir pārmetušas Komisijai “vēstules, kurā ir ietverts fakts izklāsts, [ko Komisija tām bija nosūtījusi 2007. gada 23. martā pēc 2006. gada 14. un 15. novembra uzklaušanās,] skaidrības trūkumu”. Šajā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 278. punktā ir konstatējusi, ka “prasītāju [apelācijas sūdzības iesniedzēju] prasības pieteikumā to argumentācija ir iekļauta tikai īpaši īsā formā”. Minētā sprieduma 280. punktā Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas vienīgi vispārēji norāda uz pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma pielikumu A.20, šo pielikumu nevar ņemt vērā.
- 32 Pārsūdzētā sprieduma 189. un 282. punktā Vispārējā tiesa kā nepieņemamus noraidīja iebildumus, kas ir saistīti attiecīgi ar apelācijas sūdzības iesniedzēju sniegto ekonomisko pierādījumu Komisijas veikto pārbaudi un vēstules, kurā ir ietverts fakts izklāsts, skaidrības trūkumu.

Lietas dalībnieku argumenti

- 33 Apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā saistībā ar vairāku pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma pielikumu pieņemamību. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka, pretēji Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 52. panta 1. punkta prasībām, neesot nekāda juridiska pamata, kas ļautu Vispārējai tiesai šādi ierobežot tiesības celt prasību tiesā.
- 34 Pakārtoti, pat ja Vispārējai tiesai šādas pilnvaras būtu, tā, konstatējot, ka šis ierobežojums šajā konkrētajā gadījumā ir jāpiemēro, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Pārsūdzētā sprieduma 188., 189. un 278. punktā Vispārējā tiesa, uzskatot, ka noteiktu apelācijas sūdzības iesniedzēju iebildumu izklāsts nesniedz pietiekami precīzus apstākļus, lai ar iebildumiem saistītos pielikumus varētu uzskatīt par pieņemamiem, tāpat esot pieļāvusi kļūdu vērtējumā. Vispārējai tiesai esot bijis jāsecina, ka pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma 52.–54. un 122. punkts iebildumu un norādīto argumentu ziņā ir pietiekami precīzs un ka šī prasības pieteikuma pielikumi no A.13 līdz A.15 un A.20 tādējādi ir pieņemami. Turklāt pārsūdzētā sprieduma 219. punktā Vispārējā tiesa neesot spriedusi par jautājumu, vai minētā prasības pieteikuma pielikumi A.13 un A.14 ir bijuši jānoraida, neraugoties uz to, ka šī sprieduma 185.–189. punktā tā ir noraidījusi argumentu, atsaucoties uz šiem pašiem pielikumiem. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas it īpaši uzskata, ka faktam, ka tās ir identificējušas, pirmkārt, minētā prasības pieteikuma konkrētus punktus, ko tās ir vēlējušas papildināt ar šiem pielikumiem, un, otrkārt, atbilstošus pielikumus, esot jābūt pietiekamam.
- 35 Šajā kontekstā apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd arī pārsūdzētā sprieduma 190. punktā ietverto apgalvojumu, ka būtībā tiktāl, ciktāl to iebildums varētu tikt izprasts tādējādi, ka Komisijai tiek pārņemts, ka tā “nav ņēmusi vērā ekonomiskos argumentus, kas parāda priekšrocības, kuras no DSK izrietot attiecībā uz *MasterCard* [maksājumu] sistēmu, karšu turētājiem vai patērētājiem vispārīgi [šis iebildums] saistībā ar pamatu attiecībā uz EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu nav nozīmīgs”.

- 36 Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācija saistībā ar trešo apelācijas sūdzības pamatu neesot skaidra. No vienas puses, tās apgalvojot, ka nav juridiskā pamata, lai attaisnotu Vispārējās tiesas noteikto ierobežojumu, un ka to tiesības uz piekļuvi Vispārējai tiesai ir aizskartas. No otras puses, tās norādot, ka pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma pielikumos izklāstītie argumenti šajā prasības pieteikumā ir pietiekami rezumēti, kas esot nepieņemams faktiskis jautājums. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas nepaskaidrojot, kādā veidā pārsūdzētā spriedumā izmantotais risinājums būtu bijis atšķirīgs, ja Vispārējā tiesa attiecīgos pielikumus būtu ņēmusi vērā.
- 37 Saistībā ar trešo apelācijas sūdzības pamatu *RBS* un *HSBC* nav ieņēmušas nostāju. *LBG* un *MBNA* atbalsta šo pamatu, tam neveltot konkrētu argumentāciju. *BRC* un *EuroCommerce* īsi apstrīd minēto pamatu. Apvienotā Karaliste lūdz to noraidīt, nenorādot konkrētu argumentāciju.

Tiesas vērtējums

- 38 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. pantam, kas piemērojams Vispārējai tiesai atbilstoši šo pašu statūtu 53. panta pirmajai daļai un Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktam, katrā prasības pieteikumā ir jābūt norādītam strīda priekšmetam un kopsavilkumam par izvirzītajiem pamatiem.
- 39 No Tiesas judikatūras izriet, ka “kopsavilkums par izvirzītajiem pamatiem”, kas saskaņā ar šiem pantiem ir jānorāda katrā prasības pieteikumā, nozīmē, ka prasības pieteikumā ir jābūt paskaidrotai pamata, uz kura prasība ir balstīta, būtībai (skat. spriedumu *Fives Lille Cail* u.c./Augstā iestāde, 19/60, 21/60, 2/61 un 3/61, EU:C:1961:30, 588, kā arī spriedumu *Grifoni/EAEK*, C-330/88, EU:C:1991:95, 18. punkts).
- 40 Tātad, lai Vispārējā tiesā celta prasība būtu pieņemama, tostarp ir nepieciešams, lai visi būtiski faktiskie un tiesiskie apstākļi, uz kuriem prasība balstīta, izrietētu – vismaz kopsavilkuma veidā un tomēr saskaņoti un saprotami – no paša prasības pieteikuma teksta. Kaut arī atsevišķos jautājumos prasības pieteikumu var pamatot un papildināt, atsaucoties uz noteiktām tam pievienoto materiālu rindkopām, vispārēja atsauce uz citiem dokumentiem, pat ja tie ir pievienoti prasības pieteikumam, nevar kompensēt galveno juridisko argumentu neesamību, kam atbilstoši iepriekš minētajām tiesību normām ir jābūt ietvertiem prasības pieteikumā (šajā ziņā skat. spriedumu *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 94.–100. punkts, kā arī spriedumu *Versalis/Komisija*, C-511/11 P, EU:C:2013:386, 115. punkts).
- 41 Lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un pareizu tiesvedību, prasītāja kopsavilkumam par izvirzītajiem pamatiem ir jābūt pietiekami skaidram un precīzam, lai atbildētājs varētu sagatavot aizstāvību un kompetentā tiesa – lemt par prasību (šajā ziņā skat. spriedumu *Grifoni/EAEK*, EU:C:1991:95, 18. punkts). Tātad Vispārējai tiesai nav pienākuma pielikumos meklēt un identificēt pamatus, ko tā varētu uzskatīt par tādiem, kuri veido prasības pamatojumu (skat. spriedumu *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, EU:C:2005:408, 97. un 100. punkts). Analogiskas prasības ir piemērojamas tad, ja arguments ir norādīts, lai pamatotu Vispārējā tiesā izvirzītu pamatu (skat. spriedumu *Versalis/Komisija*, EU:C:2013:386, 115. punkts).
- 42 Pastāvot šādiem nosacījumiem, apelācijas sūdzības iesniedzējas ir kļūdaini norādījušas, ka Vispārējās tiesas izvēlētajai pieejai saistībā ar tai iesniegto pielikumu satura ņemšanu vērā neesot juridiskā pamatojuma.
- 43 Runājot par šī sprieduma 34. punktā izklāstīto pakārtoto argumentāciju, vispirms ir jānorāda, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 189. un 282. punkta, ka Vispārējā tiesa par nepieņemamiem ir atzinusi nevis attiecīgos pielikumus, kā to norāda apelācijas sūdzības iesniedzējas, bet divus iebildumus, kuri, lai gan tie ir bijuši norādīti pirmajā instancē iesniegtajā prasības pieteikumā, saskaņā ar Vispārējās tiesas

veikto vērtējumu nav bijuši papildināti ar pietiekami precīziem apstākļiem, lai tā varētu veikt savu pārbaudi un lai pretējā puse varētu nodrošināt savu aizstāvību. Tātad šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas ir nepareizi izpratušas pārsūdzēto spriedumu.

- 44 Turklāt, pamatojoties uz šo kļūdaino izpratni, šīs pēdējās minētās norāda uz to, ka pārsūdzētā sprieduma 219. punktā Vispārējā tiesa saistībā ar pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma otro pamatu neesot spriedusi par jautājumu, vai šī prasības pieteikuma pielikumi A.13 un A.14 ir bijuši jānoraida, un tā paša sprieduma 185.–189. punktā esot noraidījusi argumentu ar atsauci uz šiem pašiem pielikumiem.
- 45 Turklāt šajā apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējas nav apgalvojušas un jo mazāk ir pierādījušas, ka pārsūdzētā sprieduma 186. un 278. punktā Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma attiecīgo daļu saturu vai piemērošanas jomu, turpmāk secinot, ka attiecīgās daļas nav pietiekami detalizētas, lai varētu atbilst Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunkta prasībām, un ka ar tām saistītie pielikumi nevar tikt ņemti vērā.
- 46 Ciktāl, kā tas izriet no šī sprieduma 35. punkta, apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē pārsūdzētā sprieduma 190. punktu, to arguments ir jānoraida kā neiedarbīgs, jo minētais punkts, kā izriet tostarp no ievadfrāzes “au surplus” [pilnības labad] izmantošanas, ir saistīts ar pilnības nolūkā norādītu pārsūdzētā sprieduma pamatojumu.
- 47 Ņemot vērā iepriekš minēto, apelācijas sūdzības trešais pamats ir jānoraida kopumā.

Par apelācijas sūdzības otro pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā un/vai pamatojuma nepietiekamību saistībā ar jautājuma, vai MasterCard ir uzņēmumu apvienība, vērtējumu

- 48 Vispirms ir jāatgādina, ka pārsūdzētā sprieduma 259. punktā Vispārējā tiesa ir nospriedusi:

“Jākonstatē, ka, ņemot vērā divus iepriekš minētos apstākļus, proti, banku lēmumpieņemšanas pilnvaru [...] *MasterCard* saglabāšanu pēc *IPO* un interešu kopības starp *MasterCard* un bankām DSK jautājumā esamību, Komisija ir varējusi būtībā pamatoti secināt, ka, neraugoties uz izmaiņām, kas ar *IPO* ir tikušas izdarītas [...], [...] *MasterCard* ir turpinājusi funkcionēt kā banku [– dalībnieču] rīcības koordinēšanas institucionalizēta forma. Tādējādi attiecībā uz [...] *MasterCard* institūciju pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem tiek noteiktas DSK, tā ir pamatoti atstājusi spēkā to kā uzņēmumu apvienības lēmumu kvalifikāciju.”

Lietas dalībnieku argumenti

- 49 Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Vispārējā tiesa, nospriežot, ka, neraugoties uz ar *IPO* izdarītajām izmaiņām *MasterCard* struktūrā un pārvaldīšanas veidā, *MasterCard*, kad tā pieņem lēmumus attiecībā uz DSK, ir uzņēmumu apvienība, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un/vai neesot sniegusi pietiekamu pārsūdzētā sprieduma pamatojumu.
- 50 Vispirms, apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka apgalvotā interešu kopība starp *MasterCard* un bankām – dalībniecēm, kā arī šo banku lēmumpieņemšanas pilnvaras pēc *IPO* citos jautājumos, nevis DSK, neesot pietiekamas, lai pamatotu viedokli, ka *MasterCard*, kad tā pieņem lēmumus attiecībā uz DSK, ir uzņēmumu apvienība. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzsver, ka no Tiesas judikatūras izrietot, ka organizāciju nevar uzskatīt par uzņēmumu apvienību EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, ja, pirmkārt, to neveido attiecīgo uzņēmumu pārstāvju vairākums un, otrkārt, ar valsts tiesību aktiem tiek prasīts, lai tā, pieņemot savus lēmumus, veicinātu citas intereses, nevis minēto uzņēmumu intereses. Taču pēc *IPO*, pirmkārt, ievērojamu *MasterCard* valdes vairākumu veidojot personas, kurām nav

nekāda sakara ar kādu finanšu iestādi. Otrkārt, *MasterCard* esot komersants, kas ir nodalīts no saviem bankas klientiem, kas pats īsteno savas komerciālas intereses un ko pārvalda tā padome, kurai ir juridiskais pienākums rīkoties atbilstoši tās uzticības pienākumiem pret *MasterCard* akcionāriem.

- 51 Turpinot, pēc *IPO* atlikušās banku – dalībnieču lēmumpieņemšanas pilnvaras citos jautājumos, nevis DSK, esot acīmredzami neatbilstošas, lai kvalificētu *MasterCard* kā uzņēmumu apvienību, tai pieņemot lēmumus attiecībā uz DSK. Tātad, pat ja pieņemtu, ka pēc *IPO MasterCard* varētu joprojām kvalificēt kā uzņēmumu apvienību, tai pieņemot lēmumus par citiem jautājumiem, nevis DSK, šī kvalifikācija neietekmējot konstatējuma izdarīšanu, vai tas tā ir, *MasterCard* pieņemot lēmumus attiecībā uz DSK. Apelācijas sūdzības iesniedzējas piebilst, ka banku – dalībnieču lēmumpieņemšanas pilnvaru citos jautājumos, nevis DSK, nepietiekamību apstiprinot vārda “semblait” [rodas iespaids] izmantošana pārsūdzētā sprieduma 249. punktā, kas skaidri norāda, ka faktiskie apstākļi pat nav bijuši pietiekami, lai pamatotu tēzi, ka *MasterCard*, tai pieņemot lēmumus par citiem jautājumiem, nevis DSK, ir uzņēmumu apvienība.
- 52 Iespējamā interešu kopība starp *MasterCard* un bankām – dalībniecēm saistībā ar DSK noteikšanu vai saglabāšanu augstā līmenī tāpat neesot atbilstoša un katrā ziņā esot nepietiekama, lai kvalificētu *MasterCard* kā uzņēmumu apvienību. Pārsūdzētā sprieduma 251. punktā minētais spriedums *Verband der Sachversicherer/Komisija* (45/85, EU:C:1987:34) neapstiprinot viedokli, ka interešu kopības esamība ir atbilstošs apstākļis, lai novērtētu uzņēmumu apvienības pastāvēšanu. Pat ja pieņemtu, ka iespējamā interešu kopība starp šīm bankām un *MasterCard* būtu atbilstošs faktors, lai noteiktu, vai *MasterCard*, tai pieņemot lēmumus par DSK, ir uzņēmumu apvienība, ar šo faktoru nepietiekot, lai nonāktu pie šī secinājuma. Pirmkārt, uzņēmumu apvienības EKL 81. panta 1. punkta izpratnē pastāvēšanu nevarot secināt tikai no tā, ka kāda biržā kotēta sabiedrība, pieņemot savu lēmumus, var ņemt vērā arī savu klientu intereses. Otrkārt, vispārīgi, ja uzņēmumu apvienības esamība konkurences tiesību piemērošanas nolūkā tiktu secināta tikai no tā, ka diviem vai vairākiem uzņēmumiem var būt kopējas ekonomiskas intereses, tas, it īpaši koncentrētos tirgos, radītu absurdas un nevēlamas juridiskas sekas.
- 53 Visbeidzot, apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Komisijas tēzei nevarot būt pamata pat atbilstoši interešu kopības kritērijam. Šajā ziņā tās iebilst, ka Vispārējā tiesa esot vienīgi apgalvojusi, ka pieņēmēji parasti pārnes DSK uz komersantiem, tādējādi neveicot pārbaudi, vai Komisijas apgalvojumu, ka pieņēmējbankas ir ieinteresētas augsta līmeņa DSK, pamato kādi pierādījumi.
- 54 Komisija būtībā norāda, ka šī sprieduma 50.–52. punktā īsumā izklāstītā argumentācija, izņemot to, kas attiecas uz sprieduma *Verband der Sachversicherer/Komisija* (EU:C:1987:34) interpretāciju, esot vērsta uz Vispārējās tiesas veiktā faktu vērtējuma apstrīdēšanu un tādējādi esot nepieņemama. Savas atbildes pēc būtības ietvaros Komisija piebilst, ka, ciktāl apelācijas sūdzības otrais pamats ir vērsts uz pamatojuma nepietiekamību, šim pamatam trūkstot argumentācijas.
- 55 Apvienotā Karaliste norāda, ka šī sprieduma 53. punktā minētais arguments esot nepieņemams, jo ar šo argumentu esot vienīgi apstrīdēts pirmajā instancē veikts faktu vērtējums.
- 56 Pēc būtības Komisija uzskata, ka, piemērojot judikatūru, *MasterCard* pēc *IPO* var tikt kvalificēta kā uzņēmumu apvienība un DSK – kā šādas apvienības lēmums. Šajā aspektā tā tostarp norāda, ka atbilstoši apstākļiem Savienības tiesa, lai secinātu par uzņēmumu apvienības esamību, ir izmantojusi daudzus neizsmeļošus kritērijus. Šajā lietā *MasterCard* dalībnieki esot tikai izdevējbankas un pieņēmējbankas, kas esot ierobežojušas savu komerciālo brīvību, deleģējot noteiktus lēmumus savam kopīgajam orgānam, tas ir, *MasterCard* pasaules līmeņa padomei vai tās pārstāvjiem, kas attiecībā uz tām nosakot DSK apmēru. Komisija uzskata, ka “*MasterCard* saistībā ar interešu kopības lomu uzspiestā atšķirība” neesot pamatota.
- 57 *RBS*, *HSBC*, *LBG* un *MBNA* atbalsta apelācijas sūdzības otro pamatu. *HSBC* tostarp uzskata, ka juridiskie kritēriji, ko Tiesa esot pastāvīgi piemērojusi, lai identificētu uzņēmumu apvienību, it īpaši tas, ka apvienību kontrolē tās dalībnieku pārstāvji un tā darbojas vienīgi to interesēs, šajā lietā neesot

izpildīti. *LBG* tostarp norāda, ka Vispārējās tiesas kļūdaini izmantotais “interesu kopības” kritērijs esot būtiski plašāks par “gribu sakritības” kritēriju, ko piemēro, lai noteiktu, vai pastāv vienošanās, kurai ir piemērojams EKL 81. pants, jo tas esot izpildīts arī tad, ja nav nekādas kolūzijas formas.

- 58 *BRC, EuroCommerce* un Apvienotā Karaliste apstrīd apelācijas sūdzības otrā pamata atbalstam norādīto argumentāciju. Šajā ziņā *EuroCommerce* tostarp norāda, ka uzņēmumu apvienības, ko *MasterCard* veidoja pirms *IPO*, lēmums joprojām esot spēkā, no kā izrietot, ka nedz Komisijai, nedz Vispārējai tiesai nav bijis jāpārbauda, vai pēc *IPO MasterCard* joprojām veido uzņēmumu apvienību. Apvienotā Karaliste uzskata, ka ar šo pamatu tiekot īstenota pārmērīgi formāla pieeja aktu, kuriem ir piemērojams EKL 81. pants, kategorijām. Šī dalībvalsts uzskata, ka saskaņotas rīcības būtiskais nosacījums šajā lietā esot skaidri izpildīts.

Tiesas vērtējums

– Par pieņemamību

- 59 Lai gan apelācijas sūdzības otrā pamata ietvaros apelācijas sūdzības iesniedzējas tostarp izvirza pārsūdzētā sprieduma pamatojuma nepietiekamību, tās patiesībā vienīgi norāda, ka Vispārējā tiesa esot pārpratusi “uzņēmumu apvienību” jēdzienu EKL 81. panta 1. punkta izpratnē. Tādējādi, ciktāl šis pamats attiecas uz apgalvoto minētā sprieduma pamatojuma nepietiekamību, tas ir jānoraida kā nepieņemams.
- 60 Tāpat ir jāatbalsta šī sprieduma 55. punktā izklāstītā Apvienotās Karalistes izvirzītā iebilde par nepieņemamību. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no LESD 256. panta un Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas izriet, ka vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir, pirmkārt, konstatēt faktus, izņemot gadījumus, kad izdarīto konstatējumu būtiska neprecizitāte izriet no tai nodotajiem lietas materiāliem, un, otrkārt, izvērtēt šos faktus. Tomēr, ja Vispārējā tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, Tiesai saskaņā ar LESD 256. pantu ir kompetence pārbaudīt šo faktu juridisko kvalifikāciju un tiesiskās sekas, kuras Vispārējā tiesa šajā sakarā ir paredzējusi (skat. tostarp spriedumu *General Motors/Komisija*, C-551/03 P, EU:C:2006:229, 51. punkts, un spriedumu *Evonik Degussa/Komisija*, C-266/06 P, EU:C:2008:295, 72. punkts). No tā izriet, ka, ciktāl ar šī sprieduma 53. punktā norādīto argumentu apelācijas sūdzības iesniedzējas vēlas, lai Tiesa sniegtu Vispārējās tiesas konstatēto faktu jaunu vērtējumu, to arguments ir jānoraida kā nepieņemams.
- 61 Pārējā daļā, ciktāl šī sprieduma 50.–52. punktā izklāstītie argumenti attiecas uz kļūdu tiesību piemērošanā saistībā ar jautājuma, vai *MasterCard* ir uzņēmumu apvienība, vērtējumu, ir jānorāda, ka pretēji tam, ko norāda Komisija, apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā nevis tikai apstrīd pirmajā instancē veikto faktu vērtējumu, bet arī pēc būtības izvirza tiesību jautājumus, kas apelācijas stadijā ir pieņemami.

– Par lietas būtību

- 62 Neskarot saimnieciskās darbības subjektu tiesības saprātīgi, bet neatkarīgi piemēroties konstatētajai vai sagaidāmajai to konkurentu rīcībai (skat. spriedumu *Suiker Unie u.c./Komisija*, no 40/73 līdz 48/73, 50/73, no 54/73 līdz 56/73, 111/73, 113/73 un 114/73, EU:C:1975:174, 174. punkts; spriedumu *Ahlström Osakeyhtiö u.c./Komisija*, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 un no C-125/85 līdz C-129/85, EU:C:1993:120, 71. punkts, kā arī spriedumu *Asnef-Equifax un Administración del Estado*, C-238/05, EU:C:2006:734, 53. punkts un tajā minētā judikatūra), EKL 81. pants attiecas uz visām sadarbības un kolūzijas starp uzņēmumiem formām, ieskaitot tādas, kurās tiek izmantota kolektīva struktūra vai kopēja iestāde, tāda kā apvienība, kas ir vērstas uz seku panākšanu, kuras ar šo tiesību normu ir paredzēts novērst (šajā ziņā skat. spriedumu *Nederlandse Vereniging voor de fruit en*

groentenimporthandel un *Frubo*/Komisija, 71/74, EU:C:1975:61, 30. punkts; spriedumu *van Landewyck* u.c./Komisija, no 209/78 līdz 215/78 un 218/78, EU:C:1980:248, 88. punkts, kā arī spriedumu *Eurofer* /Komisija, C-179/99 P, EU:C:2003:525, 23. punkts).

- 63 Tātad no iedibinātās judikatūras izriet, ka, lai gan EKL 81. pantā “saskaņotu darbību” jēdziens ir nošķirts no “nolīgumu uzņēmumu starpā” vai “uzņēmumu apvienību lēmumu” jēdziena, tas ir paredzēts ar mērķi, lai šīs normas aizliegumi aptvertu dažādas uzņēmumu rīcības tirgū saskaņošanas formas, ko tie īsteno savā starpā (skat. tostarp spriedumu *Imperial Chemical Industries*/Komisija, 48/69, EU:C:1972:70, 64. punkts; spriedumu *Komisija/Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, EU:C:1999:356, 112. punkts, kā arī spriedumu *Asnef-Equifax* un *Administración del Estado*, EU:C:2006:734, 32. punkts), un lai nepieļautu, ka vienīgi formas dēļ, kādā uzņēmumi saskaņo savu rīcību tirgū, tie varētu izvairīties no konkurences tiesību normām.
- 64 Šajā lietā, kā izriet tostarp no pārsūdzētā sprieduma 238. punkta, nav strīda par to, ka pirms *IPO MasterCard* ir varējusi tikt uzskatīta par “uzņēmumu apvienību” EKL 81. panta izpratnē. No šī punkta tāpat izriet, ka pirmajā instancē izvirzītā trešā pamata ietvaros apelācijas sūdzības iesniedzējas ir pārmetušas Komisijai tostarp to, ka tā neesot ņēmusi vērā izmaiņas, kas *MasterCard* struktūrā un pārvaldē tikušas izdarītas ar *IPO*. Šajos apstākļos, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 244. punkta, Vispārējā tiesā izvirzītais trešais pamats ir attiecies uz jautājumu, vai pēc izmaiņām, kas izdarītas ar *IPO*, *MasterCard* joprojām varēja tikt uzskatīta par “rīcības saskaņošanas starp bankām institucionalizētu formu”.
- 65 Apelācijas sūdzības otrā pamata ietvaros izvirzītie argumenti ir jāaplūko šajā kontekstā.
- 66 No pārsūdzētā sprieduma 259. punkta izriet, ka, balstoties uz, pirmkārt, banku lēmumpieņemšanas pilnvaru *MasterCard* ietvaros saglabāšanu un, otrkārt, interešu kopības starp *MasterCard* un bankām DSK jautājumā esamību, Vispārējā tiesa ir noraidījusi pārsūdzētā sprieduma 238. punktā atgādināto apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju, saskaņā ar kuru būtībā izmaiņu, kas *MasterCard* struktūrā un pārvaldē tikušas izdarītas ar *IPO*, rezultātā šī organizācija apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī vairs neesot varējusi tikt uzskatīta par “uzņēmumu apvienību” EKL 81. panta izpratnē.
- 67 Aplūkojot detalizētāk saistībā ar, pirmām kārtām, šī sprieduma 51. un 52. punktā īsumā izklāstītajiem argumentiem, ir jānorāda, ka abi apstākļi, uz kuriem Vispārējā tiesa ir koncentrējusi savu analīzi sakarā ar pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma trešo pamatu, ir jāaplūko kopumā. Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 238. punkta, apelācijas sūdzības iesniedzējas ir norādījušas, pirmkārt, ka pēc *IPO* bankas *MasterCard* vairs nekontrolējot un tā vienpusēji lemjot par DSK. Otrkārt, no minētā sprieduma 239. punkta izriet, ka ticis iebilsts, ka Komisija neesot pierādījusi, ka *MasterCard* būtu turpinājusi darboties drīzāk šo banku interesēs vai to vārdā, nevis *MasterCard Incorporated* akcionāru vārdā.
- 68 Šajā ziņā pārsūdzētā sprieduma 245.–249. punktā Vispārējā tiesa, veicot galīgu faktu vērtējumu, pirmkārt, pēc būtības ir konstatējusi, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumā, lai gan bankas – *MasterCard* dalībnieces nav piedalījušas šīs organizācijas institūciju lēmumpieņemšanas procesā attiecībā uz DSK, “rodas iespaids, ka [...] *MasterCard* Eiropā drīzāk turpināja funkcionēt kā uzņēmumu apvienība, kurā bankas nav tikai sniedzamu pakalpojumu klienti, bet arī kolektīvi un decentralizētā veidā piedalās būtiskajos lēmumpieņemšanas pilnvaru aspektos”. Šajā ziņā ir jāuzsver, ka, neraugoties uz vārdu “semblait” [radās iespaids], ko Vispārējā tiesa ir nepiemēroti lietojusi šajā kontekstā, no pārsūdzētā sprieduma 245.–249. punkta redakcijas, aplūkojot tos kopumā, izriet, ka Vispārējā tiesa ir patiešām pārbaudījusi, ka apstrīdētā lēmuma datumā, runājot par laikposmu pēc *IPO*, bankas ir turpinājušas kopīgi īstenot lēmumpieņemšanas pilnvaras attiecībā uz maksājumu organizācijas *MasterCard* funkcionēšanas būtiskajiem aspektiem, kas norāda uz no *IPO* izrietošo seku relativizēšanu. Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 250.–258. punktā Vispārējā tiesa tāpat ir konstatējusi būtībā, ka Komisija ir varējusi pamatot secināt, ka DSK atspoguļo banku intereses, jo šajā jautājumā pastāv *MasterCard*, tās akcionāru un banku interešu kopība.

- 69 Aplūkojot kopumā, šie divi apstākļi, kas ir īsumā izklāstīti pārsūdzētā sprieduma 259. punktā, paskaidro iemeslu, kura dēļ Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka *MasterCard* veiktā DSK noteikšana, neraugoties uz izmaiņām, kas izdarītas ar *IPO*, ir turpinājusi funkcionēt kā “rīcības saskaņošanas starp bankām institucionalizēta forma”. Atbilstoši Vispārējās tiesas pārsūdzētajā spriedumā izmantotajai loģikai, ņemot vērā, ka *MasterCard* un *MasterCard Inc.* akcionāru intereses attiecībā uz DSK noteikšanu ir bijušas savstarpēji atbilstošas, bankas – dalībnieces ir varējušas deleģēt šo komisiju noteikšanu, tomēr saglabājot lēmumpieņemšanas pilnvaras vairākos citos aspektos.
- 70 Turklāt no pārsūdzētā sprieduma 238.–260. punkta un it īpaši tā 243.–245., 249. un 259. punkta redakcijas, aplūkojot tos kopumā, izriet, ka, veicot pārbaudi attiecībā uz jautājumu, vai institucionalizēta sadarbības forma, kurā *MasterCard* ir darbojusies pirms *IPO*, ir pārstājusi darboties pēc šī notikuma, Vispārējā tiesa, pamatojoties uz apstrīdētā lēmuma datumā pastāvošajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ir patstāvīgi izvēlējusī divus attiecīgos kritērijus kā nozīmīgus un tās vērtējums iekļaujas tās izskatīšanā esošajā plašākajā faktiskajā kontekstā.
- 71 It īpaši interešu kopības esamību Vispārējā tiesa šajā lietā ir uzskatījusi par nozīmīgu, pamatojoties ne vien uz banku interešu un *MasterCard* interešu teorētisku atbilstību, bet arī, patstāvīgi novērtējuma faktus, īpašu faktisku apstākļu ņemšanas vērā rezultātā, saistībā ar kuriem nav tikuši izteikti apgalvojumi par sagrozīšanu, proti, [Vispārējā tiesa ir ņēmusi vērā,] pirmkārt, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 238. un 239. punktā izklāstītās lietas dalībnieku argumentācijas, to, ka nav strīda, ka pirms *IPO MasterCard* ir darbojusies banku interesēs; otrkārt, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 256. punkta, pēc *IPO* konstatēto attīstību, kas parāda, ka, nosakot DSK līmeni, šī organizācija turpina ņemt vērā konkrētās banku intereses, un, treškārt, kā izriet no šī paša sprieduma 258. punkta, to, ka starp *MasterCard* akcionāru interesēm un banku interesēm nav interešu konflikta.
- 72 Šajā situācijā Vispārējā tiesa konkrētajos šīs lietas apstākļos un ievērojot tai sniegto argumentāciju ir varējusi uzskatīt, ka gan banku pēc *IPO* atlikušās lēmumpieņemšanas pilnvaras citos jautājumos, nevis DSK, gan arī interešu kopība starp *MasterCard* un bankām ir vienlaikus atbilstoši un pietiekami aspekti, lai izvērtētu jautājumu, vai pēc *IPO MasterCard* joprojām ir varējusi tikt uzskatīta par “uzņēmumu apvienību” EKL 81. panta izpratnē.
- 73 Saistībā ar pārsūdzētā sprieduma 251. punktā izdarīto atsauci uz spriedumu *Verband der Sachversicherer/Komisija* (EU:C:1987:34, 29. punkts) ir jānorāda, ka šīs atsauces mērķis ir vienkārši atbildēt uz pārsūdzētā sprieduma 239. punktā atspoguļoto kritiku, saskaņā ar kuru kritērijs attiecībā uz interešu kopības starp *MasterCard* un bankām esamību nebalstoties ne uz vienu judikatūras precedentu. Pretēji tam, ko liek saprast apelācijas sūdzības iesniedzējas, šajā kontekstā atgādinot, ka “no Tiesas judikatūras izriet, ka interešu kopības vai kopīgas intereses esamība ir atbilstošs apstākļis, lai novērtētu uzņēmumu apvienības lēmuma EKL 81. panta 1. punkta izpratnē pastāvēšanu”, Vispārējā tiesa nav paredzējusi uzstādīt vispārīgu kritēriju un jo mazāk – ekskluzīvu kritēriju.
- 74 Otrām kārtām, saistībā ar šī sprieduma 50. punktā īsumā izklāstīto argumentāciju ir taisnība, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka organizācijas, kurai ir reglamentēšanas pilnvaras kādā nozarē, lēmums var neietilpt EKL 81. panta piemērošanas jomā, ja šo organizāciju veido valsts varas pārstāvju vairākums un ja tā minēto lēmumu pieņem, ievērojot zināmu skaitu sabiedrisko interešu kritēriju (skat. tostarp spriedumu *Pavlov* u.c., no C-180/98 līdz C-184/98, EU:C:2000:428, 87. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 75 Tomēr iepriekšējā punktā minētā judikatūra būtībā bija saistīta ar jautājumu, vai, tām pieņemot noteiktu regulējumu, attiecīgas organizācijas, kuras vismaz daļēji veidoja konkrētas nozares saimnieciskas darbības subjektu pārstāvji, bija uzskatāmas par uzņēmumu apvienībām vai, tieši pretēji, par organizācijām, kas īsteno publisko varu. Šajā lietā Vispārējai tiesai šāds jautājums nav bijis jāaplūko. Līdzīgi, faktiskie apstākļi un tiesiskās problēmas lietā, kurā tika pieņemts spriedums *Wouters*

u.c. (C-309/99, EU:C:2002:98) un kurā tika sniegti ar to saistītie secinājumi (ģenerālvokāta F. Ležē [F. Léger] secinājumi lietā *Wouters* u.c., C-309/99, EU:C:2001:390), uz kurām galvenokārt pamatojas apelācijas sūdzības iesniedzējas, nav salīdzināmas ar šādiem apstākļiem un problēmām šajā lietā.

- 76 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē, kā ģenerālvokāts ir norādījis savu secinājumu 45. punktā, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nevar apgalvot, ka tāda organizācija kā *MasterCard*, tai pieņemot lēmumus par DSK, nevar tikt kvalificēta kā uzņēmumu apvienība, jo no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Vispārējā tiesa ir varējusi pamatoti konstatēt, ka, pieņemot šos lēmumus, attiecīgie uzņēmumi ir paredzējuši vai vismaz akceptējuši iespēju ar minēto lēmumu palīdzību saskaņot savu rīcību un ka to kopīgās intereses bija atbilstošas tām interesēm, kas ir tikušas ņemtas vērā, pieņemot minētos lēmumus, it īpaši ievērojot lietas apstākļus, kur attiecīgie uzņēmumi vienā un tajā pašā organizācijā vairākus gadus, lai arī dažādās formās, ir īstenojuši vienu un to pašu mērķi kopīgi regulēt tirgu.
- 77 Ņemot vērā iepriekš minēto, apelācijas sūdzības otrais pamats ir jānoraida.

Par apelācijas sūdzības pirmo pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā un/vai pamatojuma nepietiekamību saistībā ar iespējamā konkurences ierobežojuma objektīvās nepieciešamības vērtējumu

- 78 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa ir veikusi DSK objektīvās nepieciešamības vērtējumu pirms jautājuma, vai šīs komisijas rada pret konkurenci vērstas sekas, izskatīšanas. Šajos apstākļos šajā spriedumā ir piemēroti izskatīt pamatu attiecībā uz DSK aksesuāru raksturu maksājumu sistēmā *MasterCard* pirms pamata par minēto komisiju iespējami ierobežojošām sekām izskatīšanu.
- 79 Būtībā apelācijas sūdzības pirmais pamats ir sadalīts četrās daļās un no otrās līdz ceturtajai daļai ir pakārtotas pirmajai daļai.

Pārsūdzētais spriedums

- 80 Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma pirmais pamats būtībā ir sadalīts divās daļās. Šī pamata pirmās daļas ietvaros apelācijas sūdzības iesniedzējas ir norādījušas, ka Komisija esot kļūdaini uzskatījusi, ka DSK rada ierobežojošas sekas attiecībā uz konkurenci. Otrās daļas ietvaros tās ir apgalvojušas, ka Komisijai esot bijis jāsecina, ka DSK ir objektīvi nepieciešamas *MasterCard* sistēmas funkcionēšanai.
- 81 Pirmām kārtām izskatot šo otro pamatu, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 89. punktā ir norādījusi:
- “[...] ierobežojuma objektīvi nepieciešamā rakstura pārbaudei ir relatīvi abstrakts raksturs. Tikai ierobežojumus, kas ir nepieciešami, lai pamata darbība katrā ziņā varētu tikt veikta, var uzskatīt par tādiem, kas ietilpst aksesuāru ierobežojumu teorijas piemērošanas jomā. Tātad apsvērumi, kas attiecas uz ierobežojuma nepieciešamo raksturu, ņemot vērā konkurences stāvokli attiecīgajā tirgū, nav iekļaujami ierobežojuma aksesuārā rakstura analizē [...]”
- 82 Pārsūdzētā sprieduma 90. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka “apstākļi, ka DSK neesamība varētu radīt negatīvas sekas attiecībā uz *MasterCard* sistēmas funkcionēšanu, pats par sevi nenozīmē, ka DSK ir jāuzskata par objektīvi nepieciešamām, ja no *MasterCard* sistēmas tās ekonomiskajā un juridiskajā kontekstā analīzes izriet, ka DSK neesamības apstākļos tā joprojām funkcionēs”. Minētā sprieduma 91. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka “tādējādi Komisijas argumentācijā, kurā tas, ka DSK nav objektīvi nepieciešamā rakstura, tiek secināts no apstākļa, ka *MasterCard* sistēma varētu funkcionēt DSK neesamības apstākļos, nav pieļauta kļūda tiesību piemērošanā”.

- 83 Pārsūdzētā sprieduma 94.–99. punktā Vispārējā tiesa ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu, ka būtībā *MasterCard* sistēmai DSK esot objektīvi nepieciešamas, jo tās ir darījumu veikšanas standarta kārtība, ievērojot, ka DSK neesamības gadījumā no *Honour All Cards Rule* izrietošās sekas būtu tādas, ka pieņēmējbankas būtu atkarīgas no izdevējbanku “žēlastības”.
- 84 Šajā ziņā, konstatējusi, ka Komisijas atsauce uz šī sprieduma 11. punkta ceturtajā ievilkumā minēto komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu nerada nekādu “acīmredzamu kļūdu vērtējumā”, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 96. punktā ir norādījusi, ka “fakts, ka pastāv darījumu veikšanas standarta kārtība, kura mazāk ierobežo konkurenci nekā DSK, nepieļauj iespēju tās uzskatīt par objektīvi nepieciešamām *MasterCard* sistēmas funkcionēšanai tikai tā iemesla dēļ, ka tās ir kvalificējamās kā darījumu veikšanas standarta kārtība”. Minēta sprieduma 99. punktā tā tostarp ir norādījusi, ka “Komisijai bija jāpārbauda, vai pieņēmums par *MasterCard* sistēmu, kura funkcionē bez DSK, ir ekonomiski pamatots un tādējādi salīdzinājuma vajadzībām to var ņemt vērā”. Turpretim saskaņā ar šo pašu 99. punktu Komisijai “nebija jāpierāda, ka tirgus darbība piespiestu izdevējbankas un pieņēmējbankas pašas nolemt īstenot konkurenci mazāk ierobežojošu kārtību nekā DSK”.
- 85 Pārsūdzētā sprieduma 120. punktā uzskatījusi, ka Komisija ir varējusi pamatoti secināt, ka saistībā ar *MasterCard* sistēmas funkcionēšanu DSK nav objektīvi nepieciešamā rakstura, Vispārējā tiesa pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma pirmā pamata otro daļu ir noraidījusi.

Par apelācijas sūdzības pirmā pamata pirmo daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 86 Apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini piemērojusi ierobežojuma “objektīvās nepieciešamības” kritēriju. Tā vietā, lai piemērotu kritēriju, saskaņā ar kuru konkrēts komerciālas autonomijas ierobežojums ir “objektīvi nepieciešams”, ja tā neesamības apstākļos pamatdarbību ir vai nu neiespējami, vai grūti īstenot, Vispārējā tiesa tostarp pārsūdzētā sprieduma 89. un 90. punktā esot piemērojusi nepilnīgu kritēriju, saskaņā ar kuru ierobežojums ir objektīvi nepieciešams tikai tad, ja bez tā pamatdarbība nevar funkcionēt. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatojas uz Vispārējās tiesas sprieduma *M6* u.c./Komisija (T-112/99, EU:T:2001:215) 109. punktu, saskaņā ar kuru, “ja bez šī ierobežojuma pamatdarbība izrādās grūti īstenojama vai pat nav īstenojama, tad ierobežojumu var uzskatīt par objektīvi nepieciešamu tās īstenošanai”. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma 89. punktā Vispārējā tiesa esot sajaukusi objektīvas nepieciešamības kritēriju, lai noteiktu ierobežojuma aksesuāro raksturu, un EKL 81. panta 3. punktā uzstādīto obligātās vajadzības kritēriju.
- 87 Komisija norāda, ka, lai nepadarītu par nelietderīgu atšķirību starp “aksesuāriem” ierobežojumiem un EKL 81. panta 3. punktā minētajiem nepieciešamajiem ierobežojumiem, vienīgi šo ierobežojumu “nepieciešamais” raksturs ļaujot noteikt atšķirību starp ierobežojumu, kas var tikt attaisnots atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam, un ierobežojumu, kuram, tā kā tas ir aksesuārs, var netikt piemērots EKL 81. panta 1. punkts.
- 88 *RBS, HSBC, LBG* un *MBNA* atbalsta apelācijas sūdzības pirmā pamata pirmo daļu. Lai atbalstītu Komisiju, *BRC, EuroCommerce* un Apvienotā Karaliste būtībā norāda, ka tieši apelācijas sūdzības iesniedzējas kļūdās saistībā ar attiecīgo kritēriju.

– Tiesas vērtējums

- 89 No Tiesas judikatūras izriet, ka, ja konkrētai operācijai vai darbībai tās neitralitātes vai pozitīvas ietekmes attiecībā uz konkurenci dēļ netiek piemērots EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizlieguma princips, minētais aizlieguma princips tāpat nav piemērojams viena vai vairāku šīs operācijas vai

darbības dalībnieku komerciālas autonomijas ierobežojumam, ja šis ierobežojums ir objektīvi nepieciešams minētās operācijas vai darbības īstenošanai un ir samērīgs ar pirmās vai otrās minētās mērķi (šajā ziņā skat. tostarp spriedumu *Remia u.c./Komisija*, 42/84, EU:C:1985:327, 19. un 20. punkts; spriedumu *Pronuptia de Paris*, 161/84, EU:C:1986:41, 15.–17. punkts; spriedumu *DLG*, C-250/92, EU:C:1994:413, 35. punkts, kā arī spriedumu *Oude Luttikhuis u.c.*, C-399/93, EU:C:1995:434, 12.–15. punkts).

- 90 Ja šādu ierobežojumu nevar nodalīt no pamatoperācijas vai pamatdarbības, neapdraudot tās pastāvēšanu un mērķus, šī ierobežojuma saderība ar EKL 81. pantu ir jāizskata kopumā ar pamatoperācijas vai pamatdarbības, saistībā ar kuru ierobežojums ir uzskatāms par aksesuāru, saderību, neraugoties uz to, ka, aplūkojot izolēti, varētu šķist, ka šādam ierobežojumam *prima facie* ir piemērojams EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizlieguma princips.
- 91 Ja ir jānosaka, vai konkurences ierobežojumam EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizliegums varētu nebūt piemērojams tāpēc, ka tas ir aksesuārs saistībā ar pamatoperāciju, kurai nav šāda pret konkurenci vērstā rakstura, ir jāpārbauda, vai šīs operācijas īstenošana attiecīgā ierobežojuma neesamības apstākļos būtu neiespējama. Pretēji tam, ko norāda apelācijas sūdzības iesniedzējas, to, ka attiecīgā ierobežojuma neesamības apstākļos minētā operācija būtu vienkārši kļuvusi par grūtāk īstenojamu vai pat mazāk izdevīgu, nevar uzskatīt par faktu, kas piešķirtu šim ierobežojumam “objektīvi nepieciešamo” raksturu, kurš ir vajadzīgs, lai to varētu kvalificēt kā aksesuāru. Izmantojot šādu interpretāciju, šis jēdziens tiktu paplašināts uz ierobežojumiem, kas nav obligāti nepieciešami pamatoperācijas īstenošanai. Šāds rezultāts varētu apdraudēt EKL 81. panta 1. punktā paredzētā ierobežojuma lietderīgo iedarbību.
- 92 Tomēr šīs interpretācijas rezultātā nevar notikt sajaukšana starp, no vienas puses, nosacījumiem, kas judikatūrā ir uzstādīti, lai ierobežojumu varētu kvalificēt kā aksesuāru EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas vajadzībām, un, otrkārt, obligātas vajadzības kritēriju, kas saskaņā ar EKL 81. panta 3. punktu tiek prasīts, lai aizliegtam ierobežojumam varētu piemērot izņēmumu.
- 93 Šajā ziņā ir pietiekami atgādināt, ka šīs divas tiesību normas ir vērstas uz atšķirīgiem mērķiem un ka šis pēdējais minētais kritērijs attiecas uz jautājumu, vai tādu saskaņošanu starp uzņēmumiem, kurai ir būtiska nelabvēlīga ietekme uz tādiem konkurences parametriem kā cena, preču vai pakalpojumu kvantitāte vai kvalitāte, kurai tādējādi ir piemērojams EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizlieguma princips, EKL 81. panta 3. punkta ietvaros tomēr var uzskatīt par nepieciešamu preču ražošanas vai izplatīšanas uzlabošanai vai tehniskās vai saimnieciskās attīstības veicināšanai, reizē ļaujot patērētājiem izmantot pienācīgu daļu no iegūtajiem labumiem. Turpretim, kā izriet no šī sprieduma 89. un 90. punkta, objektīvās nepieciešamības kritērijs šo pašu punktu izpratnē attiecas uz jautājumu, vai, nepastāvot noteiktam komerciālās autonomijas ierobežojumam, pamatoperācija vai pamatdarbība, kurai nav piemērojams EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizliegums un saistībā ar kuru minētajam ierobežojumam ir pakārtots raksturs, var netikt īstenota vai turpināta.
- 94 Pārsūdzētā sprieduma 89. punktā nospriežot, ka “tikai ierobežojumus, kas ir nepieciešami, lai pamatoperācija katrā ziņā varētu tikt veikta, var uzskatīt par tādiem, kas ietilpst aksesuāru ierobežojumu teorijas piemērošanas jomā”, un pārsūdzētā sprieduma 90. punktā secinot, ka “apstākļi, ka DSK neesamība varētu radīt negatīvas sekas attiecībā uz *MasterCard* sistēmas funkcionēšanu, pats par sevi nenozīmē, ka DSK ir jāuzskata par objektīvi nepieciešamām, ja no *MasterCard* sistēmas analīzes tās ekonomiskajā un juridiskajā kontekstā izriet, ka DSK neesamības apstākļos tā joprojām funkcionēs”, Vispārējā tiesa tāpat nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 95 Šādos apstākļos apelācijas sūdzības pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

Par apelācijas sūdzības pirmā pamata otro un trešo daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 96 Ar apelācijas sūdzības pirmā pamata otro un trešo daļu, kas ir jāaplūko kopumā, apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka konkurences ierobežojumu, ko veido DSK, un tādēļ – šo komisiju objektīvas nepieciešamības jautājumu tā neesot novērtējusi to faktiskajā kontekstā, tādējādi ļaujot Komisijai izvirzīt “hipotētisku pieņēmumu” – komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu, kas faktiski nekad neistenotos. Komisijas tēze, ka dažas no problēmām, ko rada DSK atcelšana, varētu atrisināt ar komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu, esot ļoti atšķirīga no to [apstākļu] vērtējuma, kas patiesībā rastos DSK atcelšanas gadījumā. Apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Vispārējā tiesa neesot atbildējusi uz argumentu, ka šāds aizliegums bez regulējošas ieviešanas vienkārši nepastāvētu, bet esot vienīgi apgalvojusi, ka vēlamajam scenārijam nav jābūt tirgus darbības rezultātam. Komisija, savā analizē ieviešot fiktīvu nosacījumu, proti, komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu, neesot ievērojusi savu pienākumu novērtēt DSK sekas attiecībā uz konkurenci, salīdzinot ar situāciju, kura faktiski rastos to neesamības situācijā. Apelācijas sūdzības iesniedzējas tāpat pārmet Vispārējai tiesai pamatojuma trūkumu, jo tā neesot paskaidrojusi, kādā veidā komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegums būtu būtiski atšķirīgs no patlaban *MasterCard* faktiski piemērotajām DSK.
- 97 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā norāda, ka Vispārējai tiesai neesot bijis jāakceptē tas, ko tā pārsūdzētā sprieduma 96. punktā kvalificē kā “darījumu veikšanas standarta kārtības [pastāvēšanu], kura mazāk ierobežo konkurenci nekā DSK”, situācijā, kad Komisija nav vispirms mēģinājusi saprast, kā attiecīgā darbība funkcionētu standarta kārtības neesamības apstākļos. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija esot vienīgi aizstājusi vienu standarta tarifu piemērošanu ar citiem, no komersantu viedokļa zināmā mērā zemākiem tarifiem.
- 98 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot kļūdaini raksturojusi “hipotētisku pieņēmumu”, uz kuru Komisija esot faktiski balstījusies minētajā tiesā un saskaņā ar kuru izdevējbankas un pieņēmējbankas pašas segtu savus izdevumus un nepastāvētu vajadzība pēc standarta kārtības, ko veido komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegums.
- 99 Visbeidzot, apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka, izvērtējot DSK objektīvu nepieciešamību, Vispārējā tiesa esot nepienācīgi aizstājusi Komisijas vērtējumu ar savu vērtējumu. Komisijas veiktais vērtējums esot balstīts uz apstrīdētā lēmuma preambulas 550.–648. punktā izklāstīto zināma konstatējumu skaita kombināciju. Tomēr Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu, balstoties uz ierobežotu šo konstatējumu skaitu, kuriem šajā lēmumā ir tikai pakārtota loma, ignorējot Komisijas analīzes būtību un neatzīstot, ka minēto lēmumu veido pierādījumu kopums, kuri, tos aplūkojot vienīgi kopumā, ir tikuši uzskatīti par tādiem, kas pamato Komisijas secinājumus.
- 100 Komisija norāda, ka apelācijas sūdzības pirmā pamata otrā un trešā daļa esot nepieņemama.
- 101 Pirmkārt, ar šīm daļām apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīdot Vispārējās tiesas veikto faktu un pierādījumu vērtējumu.
- 102 Otrkārt, Komisija norāda, ka sava apelācijas sūdzības pamata par DSK objektīvi nepieciešamo raksturu pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējas nevarot izvirzīt argumentus, kurus tās ir sākotnēji izvirzījušas pirmajā instancē iesniegtajā prasības pieteikumā, lai pamatotu citu pamatu, un kurus Vispārējā tiesa tāpat ir izskatījusi saistībā ar šo citu pamatu. Komisija norāda, ka apelācijas sūdzībā neesot ietverts neviens pamats, ar kuru atbilstoši pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikumā pirmā pamata pirmajai daļai tiktu apstrīdēts, ka DSK rada konkurenci ierobežojošas sekas. Šajos apstākļos

Komisija būtībā norāda, ka argumenti, kas saistībā ar DSK objektīvi nepieciešamā rakstura pārbaudi ir izvirzīti pret apgalvojumu attiecībā uz komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu kā reālistisku “hipotētisku pieņēmumu”, esot nepieņemami.

- 103 Pēc būtības Komisija tostarp uzsver, ka judikatūra, kurā ir ietverta atsauce uz to, kāda situācija rastos aplūkojamā nolīguma neesamības gadījumā, attiecas uz sākotnējo jautājumu, vai šis nolīgums rada konkurences ierobežojumu. Turpretim apelācijas sūdzības pirmā pamata kontekstā runa esot par to, lai noteiktu, vai nolīgums, kas katrā ziņā veido šādu ierobežojumu, tomēr ir vajadzīgs kā aksesuārs ierobežojums plašāka nolīguma labai funkcionēšanai. Šajā ziņā Komisija atgādina, ka ar savu apelācijas sūdzību apelācijas sūdzības iesniedzējas neapstrīd pieeju, atbilstoši kurai DSK “objektīvas nepieciešamības” kritērijs paredz pārbaudi, vai šis komisijas ir samērīgas ar *MasterCard* sistēmas darbību, kas ir pamats citu mazāk ierobežojošu un objektīvi piemērojamu risinājumu apkopšanai.
- 104 *RBS, HSBC, LBG* un *MBNA* atbalsta apelācijas sūdzības pirmā pamata otro un trešo daļu. *BRC, EuroCommerce* un Apvienotā Karaliste apstrīd apelācijas sūdzības iesniedzēju šo daļu pamatojumam norādīto argumentāciju.

– Tiesas vērtējums

- 105 Pretēji tam, ko norāda Komisija, apelācijas sūdzības iesniedzējas nevis vienkārši un nenorādot uz pierādījumu sagrozīšanu apstrīd Vispārējās tiesas veiktu faktu vērtējumu, bet izvirza tiesību jautājumus, kas kā tādi var tikt izvirzīti saistībā ar apelācijas sūdzību.
- 106 Turpinot ir jānorāda, ka, ciktāl ar šī sprieduma 102. punktā īsumā norādītajām iebildēm par nepieņemamību Komisija ir vienīgi apgalvojusi, ka daži argumenti, kas jau ir bijuši norādīti Vispārējā tiesā, turpmāk ir tikuši izvirzīti saistībā ar citu pamatu, šādas iebildes nevar tikt atbalstītas. Pēc būtības, kā izriet no šī sprieduma 96. un 97. punkta, apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē to, ka Vispārējā tiesa esot pamatojusies uz pieņēmumu par komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu, kas ir scenārijs, kurš, kā tās uzskata, DSK neesamības apstākļos neīstenotos bez regulējošas iejaukšanās, un kas katrā ziņā neesot atšķirīgs no tā, kas izriet no DSK esamības, lai pārsūdzētā sprieduma 96. punktā secinātu, ka “fakts, ka pastāv darījumu veikšanas standarta kārtība, kura mazāk ierobežo konkurenci nekā DSK, nepieļauj iespēju tās uzskatīt par objektīvi nepieciešamām *MasterCard* sistēmas funkcionēšanai tikai tā iemesla dēļ, ka tās ir kvalificējamās kā darījumu veikšanas standarta kārtība”.
- 107 Šajā ziņā ir jāatgādina, kā izriet no šī sprieduma 89. un 90. punkta, ka, EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas vajadzībām izvērtējot noteikta komerciālās autonomijas ierobežojuma aksesuāra raksturu attiecībā pret pamatoperāciju vai pamatdarbību, ir jāpārbauda ne vien tas, vai šis ierobežojums ir nepieciešams pamatoperācijas vai pamatdarbības īstenošanai, bet arī minētā ierobežojuma samērīgums ar minētās operācijas vai darbības pamatā esošo mērķi.
- 108 Ir jāuzsver, ka, lai kāds arī nebūtu konteksts vai mērķis, kurā tiek lietots hipotētisks pieņēmums, ir būtiski, lai šis pieņēmums būtu piemērots jautājumam, ko ar to ir paredzēts izskaidrot, un lai apgalvojums, uz kuru tas ir balstīts, nebūtu nereāls.
- 109 Tātad, lai noliegtu ierobežojuma aksesuāra raksturu šī sprieduma 89. un 90. punkta izpratnē, Komisija var pamatoties uz reālistisku alternatīvu, kas ierobežo konkurenci mazāk nekā attiecīgais ierobežojums, esamību.

- 110 Šajā ziņā, kā izriet no šī sprieduma 97. punkta, apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā norāda, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini atstājusi nesodītu faktu, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija nav mēģinājusi saprast, kā konkurence darbotos gan DSK, gan arī komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizlieguma, kas esot aizliegums, ko apelācijas sūdzības iesniedzējas nebūtu pieņēmušas, ja nepastāvētu regulējoša iejaukšanās, neesamības apstākļos.
- 111 Tomēr alternatīvas, uz kurām Komisija var pamatoties, izvērtējot ierobežojuma objektīvi nepieciešamo raksturu, nevis ir ierobežotas ar situāciju, kura rastos attiecīgā ierobežojuma neesamības apstākļos, bet var attiekties arī uz citiem hipotētiskiem pieņēmumiem, kuri ir balstīti tostarp uz reālistiskām situācijām, kuras varētu rasties minēta ierobežojuma neesamības gadījumā. Tādējādi pārsūdzētā sprieduma 99. punktā Vispārējā tiesa ir pamatoti secinājusi, ka Komisijas izvirzītais hipotētiskais pieņēmums, ciktāl tas ir reālistisks un nav pretrunā *MasterCard* sistēmas ekonomiskai pamatotībai, varēja tikt ņemts vērā, pārbaudot DSK objektīvi nepieciešamo raksturu.
- 112 Runājot par šī sprieduma 96. punktā izklāstīto apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu attiecībā uz pamatojuma trūkumu, ir jākonstatē, ka šis arguments ir izrādījies nepamatots. Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 95. un 96. punkta, Vispārējā tiesa, veicot savu galīgo faktu vērtējumu, ir konstatējusi, ka Komisija varēja pamatoti secināt, ka komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegums mazāk ierobežo konkurenci, jo ar to netiek noteikts minimāls cenu līmenis katrā sistēmas segmentā, tādējādi tiesiski pietiekami pamatojot šī sprieduma 99. punktā izteikto secinājumu. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Vispārējai tiesai piemērojamais pienākums norādīt pamatojumu katrā ziņā neliek tai sniegt izklāstu, kurā izsmeloši un pa vienam būtu aplūkoti visi lietas dalībnieku paustie argumenti (spriedums *Aalborg Portland u.c./Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P, kā arī C-219/00 P, EU:C:2004:6, 372. punkts).
- 113 Visbeidzot ir jākonstatē, kā norāda Komisija, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācija, atbilstoši kurai Vispārējā tiesa, izskatot DSK objektīvo nepieciešamību, esot nepienācīgi aizstājusi Komisijas vērtējumu ar savu vērtējumu, patiesībā noved pie Vispārējās tiesas veiktā pierādījumu vērtējuma apstrīdēšanas. Taču ar pārsūdzētā sprieduma 94.–120. punktā izklāstīto pamatojumu Vispārējā tiesa, veicot lietas faktisko apstākļu galīgu vērtējumu, kas apelācijas stadijā neietilpst Tiesas kompetencē, ir konstatējusi, ka “Komisija ir varējusi pamatoti secināt, ka saistībā ar *MasterCard* sistēmas funkcionēšanu DSK nav objektīvi nepieciešama rakstura”. Tādējādi šī argumentācija ir jānoraida kā nepieņemama.
- 114 Ņemot vērā iepriekš minēto, apelācijas sūdzības pirmā pamata otrā un trešā daļa – tiktāl, ciktāl ar tām tiek apšaubīts “hipotētiskais pieņēmums”, ko Vispārējā tiesa ir izmantojusi, analizējot DSK objektīvi nepieciešamo raksturu, – un šajā analizē tās veiktais pierādījumu vērtējums ir jānoraida.

Par apelācijas sūdzības pirmā pamata ceturto daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 115 Apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Vispārējā tiesa neesot ievērojusi vajadzīgo pārbaudes tiesā pakāpi. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka, pat ja runa ir par sarežģītu ekonomisku vērtējumu, kas esot jēdziens, kurš ir interpretējams šauri, Vispārējā tiesa, ņemot vērā tostarp Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. un 48. pantu, nevarot atteikties no Komisijas lēmumu pilnīgas un padziļinātas pārbaudes veikšanas. Taču šajā lietā Vispārējā tiesa savā analizē attiecībā uz DSK objektīvi nepieciešamo raksturu esot veikusi ļoti ierobežotu pārbaudi tiesā. Vispārējā tiesa Komisijas veikto konstatējumu pārbaudi esot ierobežojusi ar acīmredzamas kļūdas vērtējumā pārbaudi, lai gan šajos konstatējumos neesot bijuši ietverti patiešām sarežģīti ekonomiskie vērtējumi. Pat ja pieņemtu, ka “acīmredzamas kļūdas” kritērijs būtu piemērojams, Vispārējā tiesa esot izmantojusi jaunu kritēriju, ar kuru tā ir pārbaudījusi Komisijas secinājumu “saprātīgu raksturu”. Apelācijas sūdzības iesniedzējas

norāda, ka uz šī kļūdainā pārbaudes kritērija pamata Vispārējā tiesa tostarp esot izskatījusi tikai ierobežotu apstrīdētajā lēmumā iekļauto motīvu skaitu un esot piešķirusi tiem daudz lielāku nozīmi nekā pati Komisija.

- 116 Komisija norāda, ka apelācijas sūdzības pirmā pamata ceturtnā daļa esot neiedarbīga, jo tās pamatojumam norādītajā argumentācijā esot pārņemta pirmajā instancē norādītā argumentācija attiecībā uz konkurences ierobežojuma neesamību, kas esot ārpus apelācijas sūdzības pamatiem.
- 117 Pēc būtības Komisija norāda, ka par jēdziena “acīmredzama kļūda” izmantošanu pārsūdzētajā spriedumā nevarot izteikt nevienu iebildumu. Ievērojama pārsūdzētā sprieduma daļa no 77. līdz 122. punktam esot veltīta DSK objektīvi nepieciešamā rakstura vērtējumam, un galvenie *MasterCard* argumenti esot noraidīti.
- 118 *RBS*, *HSBC*, *LBG* un *MBNA* atbalsta apelācijas sūdzības pirmā pamata ceturto daļu. *BRC*, *EuroCommerce* un Apvienotā Karaliste prasa to noraidīt.

– Tiesas vērtējums

- 119 Ir jānorāda, pirmkārt, ka tiktāl, ciktāl ar saviem apelācijas sūdzības pirmā pamata ceturtnās daļas ietvaros izteiktajiem argumentiem apelācijas sūdzības iesniedzējas iebilst, ka Vispārējā tiesa neesot ievērojusi vajadzīgo pārbaudes tiesā pakāpi, kas tai esot bijusi jāīsteno, analizējot tiesiskos kritērijus, ko Komisija ir piemērojusi tās veiktā DSK objektīvi nepieciešamā rakstura vērtējuma ietvaros, Vispārējā tiesa, kā izriet no šī sprieduma 89.–95. punkta, ir pamatoti apstiprinājusi Komisijas argumentāciju, saskaņā ar kuru tas, ka DSK nav objektīvi nepieciešamā rakstura, var tikt secināts no apstākļa, ka *MasterCard* sistēma varētu darboties to neesamības apstākļos. Šajā situācijā apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti, ciktāl tās iebilst, ka Vispārējā tiesa, apstiprinot šo juridisko testu, esot īstenojusi pārāk ierobežotu pārbaudes līmeni, ir neiedarbīgi un tādējādi tie ir jānoraida.
- 120 Otrkārt, ciktāl ar šo ceturto daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas paredz apstrīdēt pārbaudes pakāpi, ko Vispārējā tiesa ir veikusi, piemērojot minēto testu lietas apstākļiem, ir jākonstatē, ka šajā ziņā izteiktie argumenti būtībā ir identiski tiem, kas ir tikuši izteikti apelācijas sūdzības pirmā pamata trešās daļas ietvaros un ir izklāstīti šī sprieduma 99. punktā. Šī sprieduma 113. punktā minēto iemeslu dēļ šie argumenti tāpat ir jānoraida kā nepieņemami.
- 121 Tā kā apelācijas sūdzības pirmā pamata ceturtnā daļa ir daļēji neiedarbīga un daļēji nepieņemama, tā ir jānoraida. No tā izriet, ka apelācijas sūdzības pirmais pamats ir jānoraida kopumā.

Par RBS pretapelācijas sūdzības vienīgo pamatu un LBG pretapelācijas sūdzības pirmo pamatu

Pārsūdzētais spriedums

- 122 Pārsūdzētā sprieduma 123.–193. punktā Vispārējā tiesa ir noraidījusi pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma pirmā pamata pirmo daļu attiecībā uz kļūdām vērtējumā, analizējot DSK sekas attiecībā uz konkurenci.
- 123 Pārsūdzētā sprieduma 132. punktā Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka “[minēta sprieduma] 94.–120. punktā minēto iemeslu dēļ apstākļi, ka pieņemumam par *MasterCard* sistēmu, kas funkcionē bez DSK, pamatojoties vienīgi uz noteikumu par komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu, šķiet, ir ekonomiski pamatots raksturs, ir pietiekams, lai šī apstākļa ņemšana vērā, analizējot DSK sekas attiecībā uz konkurenci, būtu pamatota”.

124 Pārsūdzētā sprieduma 142. un 143. punkts ir izteikti šādā redakcijā:

“142[...] prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] būtībā norāda, ka apstākļi, ka DSK ietekmē *MSC* summu, tomēr neradot sekas attiecībā uz konkurenci starp [pieņēmējbankām], jo visām [šīm bankām] DSK esot piemērojamas vienādi un funkcionējot kā kopēja dalības maksa. Tātad komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegums liktu piemērot nulles likmi DSK, kuras, aplūkojot no konkurences viedokļa, būtu ekvivalentas un tikpat caurskatāmas kā pašlaik spēkā esošās DSK, jo vienīgā atšķirība esot to apmērs.

143 Šāda argumentācija nevar būt sekmīga. Ja ir atzīts, ka DSK veido pamatu *MSC*, un ciktāl Komisija ir varējusi pamatoti konstatēt, ka *MasterCard* sistēma, kas darbojas bez DSK, no ekonomikas viedokļa būtu funkcionēt spējīga, no tā obligāti izriet, ka DSK rada konkurenci ierobežojošas sekas. Salīdzinot ar karšu pieņēmēju tirgu, kas darbojas bez DSK, tās ierobežo spiedienu, ko komersanti, apspriežot *MSC*, varētu īstenot uz pieņēmējbankām, un samazina izredzes, ka cenas tiks samazinātas zem noteikta līmeņa.”

125 Pārsūdzētā sprieduma 150., 157. un 158. punktā Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka Komisija pamatoti konstatēja, ka ierobežojumam, kuru komersanti var īstenot attiecībā uz DSK summu, ir nepietiekams raksturs, jo šis ierobežojums var faktiski izpausties tikai tad, ja ir pārsniegta maksimālā komersantu tolerances robeža, kad darījuma izmaksas kļūst nozīmīgākas nekā negatīvās sekas, ko attiecībā uz komersantu klientiem rada atteikums akceptēt šo maksāšanas līdzekli vai tā diskriminēšana.

126 Pārsūdzētā sprieduma 181. un 182. punktā ir noteikts:

“181 Otrām kārtām, attiecībā uz kritiku saistībā ar tirgus duālā rakstura neņemšanu vērā ir jāuzsver, ka šajā sakarā prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] norāda uz ekonomiskajām priekšrocībām, kas izriet no DSK. Prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] būtībā uzsver, ka tās ļaujot optimizēt *MasterCard* sistēmas funkcionēšanu, finansējot izmaksas, kuras ir paredzētas karšu turētāju akcepta un maksājumu karšu izmantošanas veicināšanai. No šī apstākļa prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] secina, pirmkārt, ka banku interesēs neesot noteikt DSK pārmērīgā līmenī un, otrkārt, ka komersanti no DSK gūstot labumu. Prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] tāpat pārmet Komisijai, ka tā, uzmanību pievēršot vienīgi komersantiem, esot ignorējusi sava lēmuma ietekmi uz karšu turētājiem. Šajā ziņā vairākas personas, kas iestājušās lietā, piebilst, ka sistēmā, kas funkcionētu bez DSK, tās būtu spiestas ierobežot karšu turētājiem nodrošinātās priekšrocības vai pat ierobežot savu darbību.

182 Runājot par pamatu saistībā ar EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, šāda kritika nav atbilstoša, jo tā nozīmētu veikt Komisijas likumīgi konstatēto konkurenci ierobežojošo seku, ko rada DSK, izvērtēšanu saistībā ar iespējamām ekonomiskajām priekšrocībām, kas varētu izrietēt no DSK. Taču ierobežojuma konkurenci veicinošo un pret konkurenci vērsto aspektu savstarpējā izvērtēšana var tikt veikta vienīgi EKL 81. panta 3. punkta kontekstā (šajā ziņā skat. [...] spriedumu [...] *Van den Bergh Foods*/Komisija, [T-65/98, EU:T:2003:281], 107. punkts un tajā minētā judikatūra).”

Lietas dalībnieku argumenti

– Par *RBS* pretapelācijas sūdzības vienīgo pamatu

127 *RBS* norāda, ka Vispārējā tiesa, pamatojoties uz vispārīgiem apsvērumiem un pieņēmumiem, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, vērtējot konkurenci ierobežojošu seku esamību.

- 128 Vispirms, izskatot jautājumu, vai kāds lēmums rada konkurenci ierobežojošas sekas, Komisijai esot jāpārbauda, kāds “hipotētisks pieņēmums” faktiski īstenotos, ja nepastāvētu DSK. Pārsūdzētā sprieduma tostarp 132. punktā nesodot par šo trūkumu un tātad balstoties vienīgi uz komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizlieguma ekonomisko pamatotību, nevis apsvērumiem par šāda aizlieguma noteikšanas iespējamību, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, sajaucot objektīvās nepieciešamības tiesiskos nosacījumus un tos, kas ir piemērojami sekām attiecībā uz konkurenci.
- 129 Turpmāk *RBS* uzskata, ka, sekojot pārsūdzētā sprieduma loģikai, tiekot prezumēts, ka DSK rada konkurenci ierobežojošas sekas, jo tās nosaka starpbanku komisiju tarifu līmeni visām pieņēmējbankām. Tomēr, ja šī “saīsinātās analīzes” forma varētu būt pietiekama EKL 81. panta 1. punkta “pārķāpūmam mērķa dēļ”, kad konkurences ierobeķojūms ir tik acīmredzams, ka nav nepieciešams apzīnāt tā sekas, situācijā, kad Komisija nav pierādījusi šāda pārķāpūma esamību, šī pieeja atbilstoši *RBS* viedoklim esot pilnīgi nepiemērota, lai veiktu seku analīzi. Nedz Komisija, nedz Vispārējā tiesa nesot pamatojūšas savu analīzi attiecībā uz sekām ar detalizētiem un konkrētiem pierādījūmiem. Tātad it īpaši pārsūdzētā sprieduma 143. punktā Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu, izmantojot pieeju, kuras pamatā ir mērķis, nevis pieeju, kuras pamatā ir sekas.
- 130 Visbeidzot, atsaucoties uz pārsūdzētā sprieduma 143., 150., 157. un 158. punktu, *RBS* norāda, ka Vispārējās tiesas veikta DSK seku attiecībā uz konkurenci analīze katrā ziņā esot tiesiski kļūdaina un balstīta uz pieņēmūmu, pret kuru esot iebilsts pārsūdzētājā spriedumā, tas ir, ka komersanti, apsprieķot *MSC*, varētu īstenot spiedienu uz pieņēmējbankām.
- 131 Apelācijas sūdzības iesniedzējas atbalsta *RBS* pretapelācijas sūdzības vienīgo pamatu. Attiecībā uz šī sprieduma 129. punktā minēto argumentāciju tās norāda, ka vienīgā atšķirība starp DSK un “hipotētisko pieņēmūmu”, uz kuru ir balstīts pārsūdzētais spriedūms, esot DSK cenu līmenis. Tāpat kā DSK gadījumā, par komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegūmu lemķot *MasterCard*, tas tiekot piemērots kā standarta kārtība un tā rezultātā šo banku starpā praktizējamā cena tiekot noteikta nulles līmenī. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka DSK apmēra noteikšanai (nulles līmenī) esot tādas pašas “bāzes noteikšanas” sekas kā DSK, lai gan tā tiekot noteikta līmenī, kas ir labvēlīgāks komersantiem un mazāk labvēlīgs karšu turētājiem. Tādēķādi, nepaskaidrojot, kādā veidā Komisijas izvēlētajam “hipotētiskajam pieņēmūmam” par komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegūmu būtu konkurenci mazāk ierobeķojūšas sekas nekā DSK, Vispārējās tiesas konstatēķjūmu, ka DSK rada konkurenci ierobeķojūšas sekas, skarot pamatoķjuma trūķums.
- 132 Komisija uzskata, ka, lai gan *RBS* savā pretapelācijas sūdzībā vispārīgi atsauķas uz pārsūdzētā sprieduma 123.–182. punktu, netiekot norādīts ne uz vienu kļūdu, izņemot to, kas ir saistīta ar tā 132. punktu, kādēķ minētā pretapelācijas sūdzība esot pieņemama tikai tiktāl, ciktāl tā ir vērstā pret minēto 132. punktu.
- 133 Aplūķojot pēc būtības, Komisija pamatā norāda, ka *RBS* balstoties uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma izpratni. Komisija uzskata, ka esot katrā ziņā acīmredzami, ka pārsūdzētā sprieduma 132. un nāķamajos punktos Vispārējā tiesa ir izskatīķusi DSK sekas attiecībā uz konkurenci, atsauķoties uz konkurences nosacījūmiem šo komisiju neesamības gadījumā.
- 134 Komisija uzskata, ka nostāja, ka DSK neierobeķo konkurenci, esot pati par sevi nelōķiska. *RBS* neņēmot vērā reālo situāķiju. Attiecībā uz šo jautājūmu Komisija apstiprina, ka DSK izrietot no uzņēmūmu apvienības lēmuma noteikt cenas un ka šo komisiju ierobeķojūšas sekas esot acīmredzamas.
- 135 Komisija secina, ka, atzīstot, ka komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegūms var kalpot par reālistisku argumentācijas pamatu, lai salīdzinātu situācijas ar un bez DSK, Vispārējā tiesa nesot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Komisija uzskata, ka *MasterCard* sistēma esot māķslīģis veidoķjūms. Divpusēja tirģus darbībai neesot vajadzīģis, lai viena šī tirģus puse atlīdzinātu otrai, bet tas ir veids, kā apelācijas sūdzības iesniedzējas ir izvēlēķjūšas izstrādāt savu sistēmu. Komisija uzskata, ka,

ņemot vērā pārsūdzētā sprieduma 107.–110. punktus, Vispārējā tiesa, komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu izmantojot par aizstājērisinājumu attiecībā uz DSK, neesot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

136 Turklāt Komisija apstrīd, ka pārsūdzētais spriedums balstītos uz apgalvojumu, ka augstas cenas kā tādas ir EKL 81. panta 1. punkta pārkāpums. Komisija uzskata, ka konstatējums, ko apstiprina šis spriedums, esot tas, ka šīs augstās cenas ir ierobežojoša nolīguma sekas.

137 Turklāt Komisija apstrīd apgalvojumu, ka Vispārējā tiesa savu analīzi neesot balstījusi uz detalizētiem un konkrētiem pierādījumiem, tāpat kā šī sprieduma 130. punktā izklāstīto apgalvojumu par pretrunu pamatojumā.

– Par *LBG* pretapelācijas sūdzības pirmo pamatu

138 *LBG* norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 123.–193. punktā analizējot DSK sekas attiecībā uz konkurenci, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

139 Vispirms, Vispārējā tiesa neesot izskatījusi nedz tai sniegtos nozīmīgos argumentus, nedz pierādījumus un neesot norādījusi atbilstošu pamatojumu, lai pamatotu, kādā veidā DSK ietekmē konkurenci pieņēmjē tirgū, lai gan apgalvojumi par “cenu noteikšanu” esot attiekušies uz izdevēju tirgu. It īpaši Vispārējā tiesa neesot izskaidrojusi, kā DSK ietekmē konkurenci pieņēmjē tirgū, kurā šīs komisijas [maksas] esot tikai kopēja dalības maksa visiem konkurentiem.

140 Turpmāk saistībā ar lietas dalībnieku argumentiem un it īpaši ekonomiskā rakstura pierādījumiem *LBG* uzskata, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, izslēdzot dažādus pierādījumus no savas analīzes. It īpaši, izskatot EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, Vispārējā tiesa neesot atzinusi no citām maksājumu sistēmām izrietošu ierobežojumu nozīmīgumu, ne arī sistēmas divpusējo raksturu, jo šiem [apstākļiem], kā esot uzskatījusi Vispārējā tiesa, ir nozīme tikai EKL 81. panta 3. punkta kontekstā. *LBG* uzskata, ka, lai nospriestu, ka Komisija ir tiesiski pietiekami pierādījusi konkurences ierobežojuma esamību, Vispārējai tiesai esot bijis jānodrošina, ka iespējamo konkurences ierobežojumu Komisija ir izskatījusi paša ierobežojuma kontekstā.

141 Visbeidzot, *LBG* uzskata, ka Vispārējā tiesa esot piemērojusi neatbilstošu pārbaudes tiesā pakāpi. Kā izriet tostarp no pārsūdzētā sprieduma 169. punkta, Vispārējā tiesa esot piemērojusi pārbaudi ļoti ierobežotā pakāpē, kas atšķiroties no tās, kura izriet no sprieduma Komisija/*Tetra Laval* (C-12/03 P, EU:C:2005:87, 39. punkts), kā arī sprieduma *KME Germany* u.c./Komisija (C-272/09 P, EU:C:2011:810, 94., 102. un 103. punkts).

142 Apelācijas sūdzības iesniedzējas atbalsta šo pamatu ar argumentiem, kas ir līdzīgi tiem, kuri ir tikuši norādīti, lai atbalstītu *RBS* pretapelācijas sūdzību.

143 Komisija tostarp uzskata, ka, lai gan *BoS* un *LTSB* kā personas, kas iestājušās lietā Vispārējā tiesā, ir tiesīgas norādīt jaunus argumentus, tās nedrīkstot izvirzīt pilnīgi jaunu atcelšanas pamatu attiecībā uz konkrētā tirgus definīciju, jo ar pirmajā instancē celto prasību neesot tikusi apstrīdēta apstrīdētajā lēmumā paredzētā tirgu nošķiršana. Šajā ziņā Komisija apstiprina, ka pārsūdzētā sprieduma 168. punkts, saskaņā ar kuru “prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas], kā arī vairākas personas, kas iestājušās lietā, būtībā pārmet Komisijai, ka savā argumentācijā tā neesot ņēmusi vērā tirgus [divpusējo] raksturu, un apstrīd Komisijas izmantoto preču tirgus definīciju”, esot kļūdaini.

- 144 Saistībā ar pārbaudes pakāpi, ko Vispārējā tiesa ir piemērojusi attiecībā uz ekonomiskajiem pierādījumiem, Komisija norāda, ka *LBG* pretapelācijas sūdzība neatbilstot Tiesas Reglamenta 169. panta 2. punktā paredzētajām prasībām. Turklāt spriedums *KME Germany* u.c./Komisija (EU:C:2011:810) esot tikai nelielā mērā nozīmīgs, jo tas attiecoties uz apelācijas sūdzību vienīgi par naudas sodu un tajā neesot *obiter dicta* par lēmumu tiesiskuma pārbaudes pakāpi.
- 145 Līdzīgi, Komisija uzskata, ka *LBG* argumentu attiecībā uz “kopējo dalības maksu” Vispārējā tiesa esot noraidījusi pārsūdzētā sprieduma 142. un 143. punktā, kurus *LBG* neesot apstrīdējusi atbilstoši Tiesas Reglamenta 169. panta 2. punktam.
- 146 Visbeidzot, Komisija norāda, ka šī sprieduma 140. punktā paredzētā kritika, saskaņā ar kuru pārsūdzētajā spriedumā neesot atzīts citu maksājumu sistēmu ierobežojošu seku nozīmīgums un neesot ņemts vērā sistēmas divpusējs raksturs, tāpat neatbilstot minētajam 169. panta 2. punktam un esot vērsta uz to, lai Tiesa veiktu faktu jaunu vērtējumu.

Tiesas vērtējums

– Par Komisijas izvirzītajām iebildēm par nepieņemamību

- 147 Šī sprieduma 132. punktā izklāstītā iebilde par nepieņemamību balstās uz neprecīzu *RBS* pretapelācijas sūdzības izpratni. Pretēji tam, ko norāda Komisija, *RBS* nevis vienīgi vispārīgi norāda uz Vispārējās tiesas veikto DSK radīto ierobežojošo seku analīzi, bet gan atsaucas uz precīziem pārsūdzētā sprieduma punktiem, lai pamatotu savus šī sprieduma 129. un 130. punktā izklāstītos argumentus. Tādējādi šī sprieduma 132. punktā izklāstītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.
- 148 Turklāt, ciktāl ar saviem šī sprieduma 128. punktā izklāstītajiem argumentiem *RBS* iebilst, ka Vispārējā tiesa neesot veikusi noteiktu analīzi, ir jāatgādina, ka, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka Vispārējā tiesa nav atbildējusi uz kādu pamatu, saistībā ar apelācijas sūdzības pamata pieņemamību tam nevar pārņemt, ka tas nav citējis nevienu pārsūdzētā sprieduma rindkopu vai daļu, uz kuru ir konkrēti vērsts tā arguments, jo pēc definīcijas norāde tiek veikta uz atbildes trūkumu (skat. spriedumu *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, 423. punkts).
- 149 Saistībā ar šī sprieduma 143. punktā izklāstīto argumentāciju ir pietiekami konstatēt, ka šāda argumentācija balstās uz kļūdainu *LBG* pretapelācijas sūdzības izpratni. Kā izriet no šī sprieduma 139.–142. punkta, tā vienīgi izvirza argumentus attiecībā uz DSK ierobežojošu seku neesamību, tomēr neapstrīdot konkrētā tirgus definīciju kā tādu. Šajos apstākļos minētajā 143. punktā norādītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.
- 150 Attiecībā uz šī sprieduma 144.–146. punktā izklāstītajiem Komisijas argumentiem ir jāatgādina, kā izriet no šī sprieduma 23. punkta, ka *LBG* pretapelācijas sūdzība ir tikusi iesniegta 2012. gada 31. oktobrī. Tiesas Reglamenta 169. panta 2. punkts, uz kuru pamatojas Komisija, ir stājies spēkā tikai nākamajā dienā. Tā kā ar šo tiesību normu, kas prasa, lai apelācijās izvirzītajos tiesību pamatos un argumentos “precīzi norāda apstrīdētos Vispārējās tiesas nolēmuma motīvu daļas punktus”, tiek noteikts pieņemamības nosacījums, to nevar piemērot ar atpakaļejošu spēku.
- 151 Tomēr no LESD 256. panta, Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas un Tiesas Reglamenta – redakcijā, kas piemērojama *LBG* pretapelācijas sūdzības iesniegšanas dienā – 112. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka apelācijas sūdzībā ir precīzi jānorāda sprieduma, kuru tiek lūgts atcelt, apstrīdētie elementi, kā arī juridiskie argumenti, ar ko konkrēti tiek pamatots šis lūgums (skat. tostarp spriedumu *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, EU:C:2002:582, 497. un 618. punkts, kā arī spriedumu *EFIM*/Komisija, C-56/12 P, EU:C:2013:575, 21. punkts un tajā minētā judikatūra). Apelācijas sūdzība vai pamats, kas ir pārāk neskaidrs, lai uz to varētu atbildēt, neatbild šīm prasībām

un tātad ir atzīstams par nepieņemamu (skat. tostarp spriedumu *Thyssen Stahl*/Komisija, C-194/99 P, EU:C:2003:527, 101. un 106. punkts; spriedumu *Schindler Holding* u.c./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 43.–45. punkts, kā arī spriedumu *EFIM*/Komisija, EU:C:2013:575, 21. punkts).

- 152 Šajā lietā *LBG* pretapelācijas sūdzības pirmajā pamatā ir tieši identificēta pārsūdzētā sprieduma daļa, kurā saskaņā ar šajā pamatā teikto neesot ievērota pārbaudes tiesā pakāpe, tas ir, tā 169. punkts, norādot skaidru šī argumenta pamatojumu. Turklāt, tā kā ar šo pamatu *LBG* iebilst, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā sistēmas divpusējo raksturu, uzskatot, ka šim raksturam ir nozīme tikai EKL 81. panta 3. punkta kontekstā, ir pietiekami skaidrs, ka šis iebildums attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 181. un 182. punktu, kuros Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju kritikai attiecībā uz sistēmas divpusējo raksturu ir nozīme tikai precīzā šīs tiesību normas kontekstā. Pie tam, tā kā ar minēto pamatu *LBG* iebilst, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā no citām maksājumu sistēmām izrietošu ierobežojumu nozīmīgumu, ievērojot šī sprieduma 148. punktā minēto judikatūru, *LBG* nevar pārnest, ka tā nebūtu minējus pārsūdzētā sprieduma punktus, uz ko attiecas šis iebildums. Visbeidzot, pretēji šī sprieduma 146. punktā minētajam Komisijas ieteikumam šie argumenti nevis tikai apstrīd faktu vērtējumu, bet ir apelācijas sūdzības stadijā pieņemami tiesību jautājumi, jo šie argumenti rada jautājumu par apstākļiem, kas būtu jāņem vērā, analizējot DSK ierobežojošās sekas atbilstoši EKL 81. panta 1. punktam.
- 153 No tā izriet, ka šī sprieduma 144.–146. punktā izklāstītās iebildes par nepieņemamību tāpat ir jānoraida.
- Par *RBS* pretapelācijas sūdzības vienīgo pamatu un *LBG* pretapelācijas sūdzības pirmo pamatu, izskatot tos pēc būtības
- 154 Kā izriet no šī sprieduma 141. punkta, *LBG* iebilst, ka Vispārējā tiesa tostarp pārsūdzētā sprieduma 169. punktā esot piemērojusi neatbilstošu pārbaudes tiesā pakāpi.
- 155 Attiecībā uz pārbaudes tiesā apjomu ir jāatgādina, ka no Savienības judikatūras izriet, ka, ja atbilstoši LESD 263. pantam Vispārējā tiesa izskata prasību par lēmuma par EKL 81. panta 1. punkta piemērošanu atcelšanu, tai vispārīgi, pamatojoties uz pierādījumiem, kādus prasītājs ir iesniedzis, lai pamatotu izvirzītus pamatus, ir jāveic pilnīga pārbaude pār to, vai ir izpildīti šīs tiesību normas piemērošanas nosacījumi (šajā ziņā skat. spriedumu *Remia* u.c./Komisija, EU:C:1985:327, 34. punkts; spriedumu *Chalkor*/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 54. un 62. punkts, kā arī spriedumu *Otis* u.c., C-199/11, EU:C:2012:684, 59. punkts). Vispārējai tiesai tāpat ir jāpārbauda pēc savas ierosmes, vai Komisija savu lēmumu ir pamatojusi (šajā ziņā skat. spriedumu *Chalkor*/Komisija, EU:C:2011:815, 61. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī spriedumu *Otis* u.c., EU:C:2012:684, 60. punkts).
- 156 Šajā pārbaudē Vispārējā tiesa nedrīkst atsaukties uz rīcības brīvību, kas Komisijai ar LES un LESD ir piešķirta atbilstoši tās lomai konkurences politikas jomā, lai atteiktos veikt padziļinātu gan juridisku, gan faktisku pārbaudi (šajā ziņā skat. spriedumu *Chalkor*/Komisija, EU:C:2011:815, 62. punkts, kā arī spriedumu *Otis* u.c., EU:C:2012:684, 61. punkts).
- 157 Šajā lietā ir jānorāda, ka, izvērtējot jautājumu par DSK ierobežojošām sekām, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 169. punktā ir izmantojusi izteicienu “ierobežota pārbaude”, kas varētu liecināt par to, ka attiecībā uz apstrīdēto lēmumu tā ir veikusi ierobežotāku pārbaudi tiesā par to, kas tiek prasīta šī sprieduma 155. un 156. punktā izklāstītajā judikatūrā.
- 158 Tomēr šāds izteiciens pats par sevi ne obligāti parāda, ka Vispārējā tiesa faktiski nav veikusi prasīto pārbaudi tiesā. Tādējādi šajā lietā ir jāveic Tiesai norādīto pamatu izskatīšana (skat. pēc analogijas tostarp spriedumu *KME Germany* u.c./Komisija, EU:C:2011:810, 108. un 109. punkts).

- 159 Šajā lietā ar savu argumentu attiecībā uz neatbilstošu pārbaudes tiesā pakāpi *LBG* ir konkrēti pamatojusies tikai uz pārsūdzētā sprieduma 169. punktu, kas ir punkts, kurš ir ietverts iebildumu, ar kuriem tiek apstrīdēta Komisijas izmantotā preču tirgus definīcija, Vispārējās tiesas veiktajā analizē. Tomēr šajā apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējas nav tieši apstrīdējušas Vispārējās tiesas vērtējumu attiecībā uz šo definīciju, tas ir, pieņēmēju tirgu.
- 160 Šajos apstākļos *LBG* arguments, ciktāl ar to Vispārējai tiesai tiek pārņemts šajā tās analīzes daļā piemērotais pārbaudes tiesā līmenis, katrā ziņā ir neiedarbīgs. Pārējā daļā *LBG* arguments attiecībā uz pārbaudi tiesā, ciktāl tajā nav precīzi identificētas citas pārsūdzētā sprieduma daļas, uz ko tas ir vērsts, ir jānoraida kā nepieņemams.
- 161 Runājot par šī sprieduma 128. punktā īsumā izklāstīto *RBS* iebildumu, saskaņā ar ko, izskatot jautājumu, vai kāds lēmums rada konkurenci ierobežojošas sekas, Komisijai esot jāpārbauda, kāds “hipotētisks pieņēmums” faktiski īstenotos, ja nepastāvētu *DSK*, ir jāatgādina, ka Tiesa vairākkārt ir spriedusi, ka, lai novērtētu, vai nolīguma izraisīto konkurences nosacījumu grozījumu dēļ tas ir uzskatāms par aizliegtu, konkurences nosacījumi ir jāpārbauda reālā situācijā, kurā tie rodas bez apstrīdētā nolīguma ietekmes (skat. spriedumu *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, 360; spriedumu *Béguelin Import*, 22/71, EU:C:1971:113, 16. un 17. punkts; spriedumu *Lancôme* un *Cosparfrance Nederland*, 99/79, EU:C:1980:193, 26. punkts; spriedumu *L’Oréal*, 31/80, EU:C:1980:289, 19. punkts; spriedumu *ETA Fabriques d’Ébauches*, 31/85, EU:C:1985:494, 11. punkts; spriedumu *Bagnasco u.c.*, C-215/96 un C-216/96, EU:C:1999:12, 33. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī spriedumu *General Motors /Komisija*, EU:C:2006:229, 72. punkts). Kā Vispārējā tiesa ir pamatoti uzskatījusi pārsūdzētā sprieduma 128. punktā, tāda pati situācija ir attiecībā uz uzņēmumu apvienības lēmumu atbilstoši EKL 81. pantam.
- 162 Tomēr it īpaši no pārsūdzētā sprieduma 132. punkta izriet, ka, lai novērtētu *DSK* radītās sekas attiecībā uz konkurenci, Vispārējā tiesa ir balstījies uz “pieņēmumu par *MasterCard* sistēmu, kas funkcionē bez *DSK*, pamatojoties vienīgi uz noteikumu par komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu”, tas ir, uz to pašu “hipotētisko pieņēmumu”, ko tā ir piemērojusi, lai pārbaudītu, vai *DSK* var tikt uzskatītas par aksesuāru ierobežojumu šī sprieduma 89. un 90. punkta izpratnē attiecībā pret *MasterCard* maksājumu sistēmu.
- 163 Kā izriet no šī sprieduma 108. punkta, viens un tas pats “hipotētiskais pieņēmums” ne vienmēr ir atbilstošs saistībā ar konceptuāli atšķirīgiem jautājumiem. Runājot par to, vai *DSK* ietver konkurenci ierobežojošas sekas, jautājums, vai šo komisiju neesamības gadījumā un komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizlieguma rezultātā tāda atvērta maksājumu sistēma kā *MasterCard* sistēma varētu būt dzīvotspējīga, pats par sevi nav noteicošs.
- 164 Turpretim šim nolūkam ir jānovērtē *DSK* noteikšanas ietekme uz tādiem konkurences parametriem kā tostarp preču vai pakalpojumu cena un kvantitāte un kvalitāte. Saskaņā ar šī sprieduma 161. punktā atgādīnāto pastāvīgo judikatūru konkurences nosacījumi ir jāpārbauda reālā situācijā, kurā tie rodas bez šādu komisijas maksu ietekmes.
- 165 Šajā ziņā Tiesai jau ir bijusi iespēja uzsvērt, ka, novērtējot starp uzņēmumiem notikušas saskaņošanas sekas saistībā ar EKL 81. pantu, obligāti ir jāievēro konkrētie apstākļi, kuros ir notikuši attiecīgie saskaņošanas pasākumi, it īpaši ekonomiskais un tiesiskais konteksts, kurā darbojas attiecīgie uzņēmumi, attiecīgo preču vai pakalpojumu raksturs, kā arī attiecīgā tirgus vai tirgu faktiskie darbības un struktūras nosacījumi (šajā ziņā skat. tostarp spriedumu *Delimitis*, C-234/89, EU:C:1991:91, 19.–22. punkts; spriedumu *Oude Luttikhuis u.c.*, EU:C:1995:434, 10. punkts; spriedumu *Asnef-Equifax* un *Administración del Estado*, EU:C:2006:734, 49. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī spriedumu *Erste Group Bank u.c./Komisija*, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P un C-137/07 P, EU:C:2009:576, 54. punkts).

- 166 No tā izriet, ka scenārijam, kas ir ņemts vērā, balstoties uz pieņēmumu, ka attiecīgais saskaņošanas pasākums nepastāv, ir jābūt reālistiskam. Raugoties no šāda skatupunkta, attiecīgajā gadījumā ir likumīgi ņemt vērā varbūtējos notikumus, kas rastos tirgū šī pasākuma neesamības gadījumā.
- 167 Tomēr šajā lietā Vispārējā tiesa, analizējot DSK radītās ierobežojošas sekas, nekādi nav izskatījusi komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizlieguma varbūtējo vai pat loģisko raksturu šo komisiju neesamības apstākļos. It īpaši tā nav izskatījusi, kā tiek prasīts šī sprieduma 155. un 156. punktā izklāstītajā judikatūrā, jautājumu, kādā veidā, ņemot vērā tostarp komersantiem un pieņēmējbankām uzliktos pienākumus saskaņā ar *Honour All Cards Rule*, kas nav apstrīdētā lēmuma priekšmets, izdevējbankas DSK neesamības apstākļos varētu tikt pamudinātas atteikties prasīt komisijas maksu saistībā ar darījumu, kas ir tikuši veikti ar banku kartēm, noregulēšanu.
- 168 Ir taisnība, kā izriet no šī sprieduma 111. punkta, ka Vispārējai tiesai, pārbaudot DSK aksesuāro raksturu šī sprieduma 89. un 90. punkta izpratnē, nav bijis jāpārbauda, vai ir iespējams, ka šādu komisiju neesamības gadījumā komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegums tiktu izmantots. Tomēr, ņemot vērā šī sprieduma 161. un 165. atgādināto judikatūru, citā kontekstā saistībā ar jautājumu, vai DSK rada konkurenci ierobežojošas sekas, situācija ir atšķirīga.
- 169 Šajos apstākļos šajā lietā ir pamatoti norādīts, ka, tostarp šī sprieduma 132. un 143. punktā DSK radīto seku attiecībā uz konkurenci analizē pamatojoties vienīgi uz ekonomiskas dzīvotspējas kritēriju, lai attaisnotu komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizlieguma ņemšanu vērā, un tomēr šajā analizē nenorādot skaidrojumu, vai pastāv varbūtība, ka DSK neesamības apstākļos šāds aizliegums tiktu noteikts nevis regulatīvās ieviešanas ceļā, bet citā veidā, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 170 Tomēr ir jāatgādina, ka, ja Vispārējās tiesas nolēmuma pamatojumā ir atklāts Savienības tiesību pārkāpums, bet tā rezolutīvā daļa ir balstīta uz citu tiesisko pamatojumu, šāda pārkāpuma dēļ minētais nolēmums nav jāatceļ, bet ir jāizstāj tā pamatojums (šajā ziņā skat. spriedumu *Lestelle/Komisija*, C-30/91 P, EU:C:1992:252, 28. punkts, kā arī spriedumu *FIAMM u.c./Padome un Komisija*, C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 187. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 171 Tā tas ir šajā lietā. Apelācijas sūdzības iesniedzēju Vispārējā tiesā izteiktā argumentācija attiecībā uz DSK objektīvi nepieciešamo raksturu, kā tas ir aprakstīts šī sprieduma 94. punktā, kurš šīs apelācijas sūdzības ietvaros nav ticis apstrīdēts, būtībā ir balstīta uz apstākli, ka DSK neesamības gadījumā pieņēmējbankas būtu atkarīgas no izdevējbanku “žēlastības”, kuras varētu vienpusēji noteikt starpbanku komisijas apmēru, un komersanti un pieņēmējbankas būtu spiestas akceptēt darījumu.
- 172 Pārsūdzētā sprieduma 95. un 96. punktā Vispārējā tiesa ir pamatoti uzskatījusi, kā izriet no šī sprieduma 78.–121. punktā, ka “iespēju, ka dažas izdevējbankas varētu ļaunprātīgi izmantot pieņēmējbankas, kuras saista [*Honour All Cards Rule*], varētu novērst ar tādu tiklam piemērojamu noteikumu, kuram būtu konkurenci mazāk ierobežojošas sekas nekā pašreizējam *MasterCard* risinājumam, atbilstoši kam gadījumā, ja nav noslēgta cita veida vienošanās, ir piemērojama noteikta līmeņa starpbanku komisija. Alternatīvs risinājums būtu noteikums, ar kuru gadījumā, ja starp [bankām] nav noslēgta divpusēja vienošanās, tiktu paredzēts komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegums”.
- 173 No tā ir secināms, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 94.–96. punkta, ka vienīgā cita alternatīva, kas ir bijusi pirmajai instancei, kura ļautu *MasterCard* sistēmai funkcionēt bez DSK, faktiski ir pieņēmums par sistēmu, kas darbojas, pamatojoties vienīgi uz noteikumu par komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu. Šajos apstākļos minēto aizliegumu var uzskatīt par “hipotētisko pieņēmumu”, kas ir ne vien ekonomiski pamatots *MasterCard* sistēmā, bet arī loģisks vai pat varbūtējs, ņemot vērā, ka no pārsūdzētā sprieduma nekādi neizriet un ka nav strīda par to, ka Vispārējā tiesā nav ticis norādīts, ka *MasterCard* dotu priekšroku savas sistēmas sabrukumam, nevis cita risinājuma, tas ir, komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizlieguma, pieņemšanai.

- 174 Tādējādi, pat ja Vispārējā tiesa ir kļūdaini uzskatījusi, ka noteikuma par komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizliegumu ekonomiski pamatotais raksturs *MasterCard* sistēmā pats par sevi ir pietiekams, lai attaisnotu šī aizlieguma ņemšanu vērā, analizējot DSK sekas attiecībā uz konkurenci, šīs lietas apstākļos, kā tie izriet no pārsūdzētā sprieduma, Vispārējā tiesa, lai arī citu iemeslu dēļ, nevis to, ko tā ir norādījusi pārsūdzētā sprieduma 132. un 143. punktā, savā DSK ierobežojošo seku analizē ir varējusi pamatoties uz to pašu “hipotētisko pieņēmumu”, ko tā ir izmantojusi saistībā ar šo komisiju objektīvās nepieciešamības analīzi. Šajos apstākļos šī sprieduma 169. punktā konstatētā kļūda tiesību piemērošanā nav ietekmējusi ierobežojošo seku analīzi, ko Vispārējā tiesa ir veikusi, pamatojoties uz attiecīgo “hipotētisko pieņēmumu”.
- 175 Līdzīgi šī kļūda nav ietekmējusi pārsūdzētā sprieduma rezolutīvo daļu, kura ir atzīstama par pamatotu cita tiesiskā pamatojuma dēļ.
- 176 Saistībā ar šī sprieduma 140. punktā īsumā izklāstīto argumentu, ar kuru *LBG* iebilst, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā no citām maksājumu sistēmām izrietošu ierobežojumu nozīmīgumu, ir pietiekami uzsvērt, ka pārsūdzētā sprieduma 137. punktā Vispārējā tiesa ir tieši konstatējusi, ka, analizējot DSK sekas, Komisija ir pamatoti ņēmusi vērā starpsistēmu konkurenci. Tā kā šis arguments balstās uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma interpretāciju, tas ir jānoraida (šajā ziņā skat. spriedumu *Ojha /Komisija C-294/95 P*, EU:C:1996:434, 48. un 49. punkts).
- 177 Saistībā ar šī sprieduma tāpat 140. punktā norādīto argumentu, ar kuru *LBG* iebilst pret to, ka Vispārējā tiesa esot nospriedusi, ka sistēmas divpusējam raksturam ir nozīme tikai saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu, ir jāatgādina, kā izriet no šī sprieduma 161. punkta un kā turklāt ir norādījusi *LBG*, ka Vispārējai tiesai ir jānodrošina, lai Komisija būtu izskatījusi iespējamu konkurences ierobežojumu reālā situācijā. Lai novērtētu, vai saskaņošana starp uzņēmumiem ir uzskatāma par aizliegtu tās izraisīto konkurences nosacījumu grozījumu dēļ, saskaņā ar šī sprieduma 165. punktā atgādināto judikatūru ir jāņem vērā visi nozīmīgie apstākļi, tostarp attiecīgo pakalpojumu raksturs, kā arī tirgu faktiskie darbības un struktūras nosacījumi saistībā ar ekonomisko un tiesisko kontekstu, kurā ir notikusi minētā saskaņošana, un nav nozīmes, vai kāds no šiem apstākļiem ir vai nav saistīts ar konkrēto tirgu.
- 178 Šajā lietā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 173. punktā ir konstatējusi, un šajā apelācijas sūdzībā tas tieši nav ticis apstrīdēts, ka, analizējot DSK sekas attiecībā uz konkurenci, Komisija par konkrēto tirgu ir varējusi uzskatīt pieņemēju tirgu. Turklāt, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 176. punkta, Vispārējā tiesa, veicot savu galīgo faktu vērtējumu, kas šīs apelācijas sūdzības ietvaros nav ticis tieši apstrīdēts, ir norādījusi, ka starp “izdošanas” un “pieņemšanas” segmentiem pastāv zināma mijiedarbība, tāda kā pakalpojumu papildinošais raksturs un netiešu tīkla efektu esamība, jo komersantu karšu pieņemšanas izplatība un apgrozībā esošo karšu skaits viens otru ietekmē.
- 179 Šajos apstākļos ekonomiskais un juridiskais konteksts, kurā ir notikusi attiecīgā saskaņošana, kā norāda apelācijas sūdzības iesniedzējas, *RBS* un *LBG*, ietver atvērtās *MasterCard* maksājumu sistēmas divpusējo raksturu, it īpaši ņemot vērā, ka nav strīda par to, ka starp divām minētās sistēmas pusēm pastāv mijiedarbība (skat. pēc analogijas spriedumu *Delimitis*, EU:C:1991:91, 17.–23. punkts, kā arī spriedumu *Allianz Hungária Biztosító u.c.*, C-32/11, EU:C:2013:160, 42. punkts).
- 180 Tomēr šajā lietā, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 181. un 182. punkta, Vispārējā tiesā sniegtajā argumentācijā pēc būtības, kura nav tikusi apstrīdēta šīs apelācijas sūdzības kontekstā, nav bijis ietverts vēlāk *LBG* šīs apelācijas sūdzības ietvaros norādītais arguments, ka, lai vērtētu konkurences ierobežojumu tā kontekstā, ir jāņem vērā attiecīgās sistēmas divpusējais raksturs. Tieši pretēji, ar pirmajā instancē izteikto kritiku saistībā ar sistēmas divpusējā rakstura neņemšanu vērā tika norādīts tikai uz ekonomiskajām priekšrocībām, kas izriet no DSK. Kā izriet no šī sprieduma 93. punkta un no paša EKL 81. panta formulējuma, gadījumā, ja ir konstatēts, ka pasākumam ir būtiska nelabvēlīga

ietekme uz tādiem konkurences parametriem kā tostarp cena, preču vai pakalpojumu kvantitāte vai kvalitāte un tādējādi tam ir piemērojams EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizlieguma princips, šādas priekšrocības var tikt izskatītas tikai šī panta 3. punkta ietvaros.

- 181 Nemot vērā šo konstatējumu, pārsūdzētā sprieduma 182. punktā Vispārējā tiesa tāpat ir varējusi pamatoti secināt, ka tai norādītā kritika saistībā ar sistēmas divpusējo raksturu, runājot par pamatu par EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, nav atbilstoša, jo tā nozīmētu saistībā ar šo punktu ņemt vērā ekonomiskās priekšrocības, kas varētu izrietēt no DSK. Tātad Vispārējā tiesa ir pamatoti secinājusi, ka iespējamās ekonomiskās priekšrocības, kas varētu izrietēt no DSK, ir nozīmīgas vienīgi saistībā ar analīzi EKL 81. panta 3. punkta kontekstā.
- 182 No tā izriet, ka *LBG* arguments attiecībā uz sistēmas divpusējo raksturu ir balstīts uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma interpretāciju un tādējādi nav pamatots.
- 183 Saistībā ar šī sprieduma 129. punktā īsumā izklāstīto *RBS* pieeju, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa it īpaši pārsūdzētā sprieduma 143. punktā esot veikusi DSK seku “saīsinātu analīzi”, Komisija iebilst, kā izriet no šī sprieduma 134. punkta, ka DSK izriet no uzņēmumu apvienības lēmuma noteikt cenas un ka to pret konkurenci vērstās sekas esot acīmredzamas.
- 184 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka noteikti starp uzņēmumiem veiktas saskaņošanas veidi tādā mērā rada kaitējumu konkurencei, ka var uzskatīt, ka to seku pārbaude nav vajadzīga (šajā ziņā tostarp skat. spriedumu *LTM*, EU:C:1966:38, 359. un 360. punkts; spriedumu *Beef Industry Development Society* un *Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, 15. punkts, kā arī spriedumu *Allianz Hungária Biztosító* u.c., EU:C:2013:160, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 185 Šis judikatūras pamatā ir fakts, ka noteiktas starp uzņēmumiem veiktas saskaņošanas formas jau pēc sava rakstura var tikt uzskatītas par normālas konkurences atbilstošai funkcionēšanai kaitējošām (šajā ziņā skat. tostarp spriedumu *Allianz Hungária Biztosító* u.c., EU:C:2013:160, 35. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 186 Tomēr ir jāatgādina, kā izriet tostarp no pārsūdzētā sprieduma 27. un 141. punkta, ka apstrīdētais lēmums ir pamatots nevis uz EKL 81. panta 1. punktā paredzēto pārkāpumu mērķa dēļ, bet uz DSK sekām.
- 187 Šajā ziņā pretēji tam, ko liek saprast Komisija, nevar, pamatojoties uz šī sprieduma 184. punktā minēto judikatūru, atsaukties uz vienkāršiem pieņēmumiem vai apgalvojumiem, ka DSK pret konkurenci vērstās sekas ir “acīmredzamas” (šajā ziņā skat. tostarp spriedumu *Compagnie royale asturienne des mines* un *Rheinzink*/Komisija, 29/83 un 30/83, EU:C:1984:130, 16. un 20. punkts).
- 188 Saistībā ar argumentiem, par kuriem ir runa šī sprieduma 131., 139. un 142. punktā un kas zināmā mērā pārklājas ar šī sprieduma 129. punktā izklāstīto *RBS* argumentu, ir jāatgādina, ka pienākums norādīt spriedumu pamatojumu izriet no Tiesas statūtu 36. panta, kas Vispārējai tiesai ir piemērojams saskaņā ar šo statūtu 53. panta pirmo daļu un Vispārējās tiesas Reglamenta 81. pantu (skat. tostarp spriedumu *Deutsche Telekom*/Komisija, C-280/08 P, EU:C:2010:603, 135. punkts).
- 189 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru sprieduma pamatojumam skaidri un nepārprotami ir jāatklāj Vispārējās tiesas argumentācija, lai ieinteresētās personas varētu saprast pieņemtā nolēmuma pamatojumu un Tiesa – īstenot savu tiesas pārbaudi (skat. tostarp spriedumu *France Télécom*/Komisija, C-202/07 P, EU:C:2009:214, 29. punkts, un spriedumu *Ziegler*/Komisija, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 81. punkts). Kā jau ir ticis norādīts šī sprieduma 112. punktā, pienākums norādīt pamatojumu neliek Vispārējai tiesai sniegt izklāstu, kurā izsmeloši un pa vienam būtu aplūkoti visi lietas dalībnieku paustie argumenti. Pamatojums līdz ar to var būt netiešs ar nosacījumu, ka tas ļauj ieinteresētajām personām

saprast, kādu iemeslu dēļ Vispārējā tiesa nav apstiprinājusi to argumentus, un Tiesai iegūt pietiekami daudz informācijas, lai īstenotu savu pārbaudi (skat. tostarp spriedumu *Ziegler/Komisija*, EU:C:2013:513, 82. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 190 Lai gan, kā izriet no šī sprieduma 169. punkta, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot EKL 81. panta 1. punktu, tomēr, ievērojot šī sprieduma 171.–175. punktā veikto pamatojuma aizstāšanu, argumenti, ar kuriem tiek iebilsts, ka Vispārējā tiesa esot veikusi DSK seku saīsinātu analīzi un šajā jautājumā esot nepietiekami pamatojusi pārsūdzēto spriedumu, nevar tikt balstīti uz šo vienīgo kļūdu.
- 191 Papildus minētajam, ciktāl šī sprieduma 188. punktā norādītie argumenti ir vērsti uz to, lai iebilstu, ka Vispārējā tiesa esot veikusi DSK seku attiecībā uz konkurenci nepietiekamu analīzi vai esot norādījusi nepietiekamu pamatojumu, tos nevar apmierināt.
- 192 Atbilstoši pamatojoties uz “hipotētisko pieņēmumu” par sistēmu, kas darbojas uz komisijas maksas piemērošanas *ex post* aizlieguma pamata, Vispārējā tiesa, pretēji tam, ko norāda *RBS*, nav uzskatījusi, ka DSK jau pēc sava rakstura ir normālas konkurences atbilstoši funkcionēšanai kaitējošas, bet ir veikusi šo komisiju [maksas] seku attiecībā uz konkurenci analīzi. Ir jāuzsver, ka Vispārējās tiesas šajā ziņā veiktā analīze izriet ne tikai no pārsūdzētā sprieduma 143. punkta redakcijas, kā, šķiet, to norāda *RBS*, bet ietver arī visu minētā sprieduma 123.–193. punktā veikto analīzi.
- 193 It īpaši, lai gan pārsūdzētā sprieduma 143. punktā Vispārējā tiesa ir skaidri izklāstījusi, ka DSK rada ierobežojošas sekas, jo “tās ierobežo spiedienu, ko komersanti, apspriežot *MSC*, varētu īstenot uz pieņēmējbankām, un samazina izredzes, ka cenas tiks samazinātas zem noteikta līmeņa”, pretēji “karšu pieņēmēju tirgum, kas darbojas bez DSK”. Vispārējā tiesa ir ne tikai pieņēmusi, ka DSK nosaka *MSC* bāzi, bet, tieši pretēji, pārsūdzētā sprieduma 157.–165. punktā ir veikusi detalizētu pārbaudi, lai noteiktu, vai faktiski tas tā ir.
- 194 No tā izriet, ka *RBS* arguments, saskaņā ar kuru seku analīze esot pielīdzināma ierobežojuma “mērķa dēļ” analīzei, ir balstīts uz daļēju pārsūdzētā sprieduma lasīšanu un ir koncentrēts tikai uz šī sprieduma 143. punktu, neņemot vērā pilnīgāku analīzi, kuras daļu šis punkts veido.
- 195 Līdzīgi apelācijas sūdzības iesniedzējas nevar iebilst, ka Vispārējā tiesa nav izskaidrojusi, kādā veidā atbalstītajam pieņēmumam būtu mazāk ierobežojošas sekas attiecībā uz konkurenci kā DSK, ņemot vērā, ka vienīgā atšķirība starp abām situācijām esot DSK tarifu līmenis. Kā pamatoti uzsver Komisija, pārsūdzētais spriedums nav balstīts uz apgalvojumu, ka augsti tarifi kā tādi ir EKL 81. panta 1. punkta pārkāpums. Tieši pretēji, kā izriet no paša minētā 143. panta formulējuma, augstie tarifi ir tikai DSK sekas, kuras ierobežo spiedienu, ko komersanti būtu varējuši īstenot attiecībā uz pieņēmējbankām, kā rezultātā samazinās konkurence starp pieņēmējiem attiecībā uz *MSC* summu.
- 196 Šajos apstākļos Tiesa var veikt savu pārbaudi attiecībā uz analīzi, ar kuru ir pamatoti pārsūdzētā sprieduma 143. punktā izteiktie apgalvojumi. Ņemot vērā šī sprieduma 183.–195. punktā iekļautos apsvērumus, Vispārējā tiesa ir tiesiski pietiekami pamatojusi savu analīzi attiecībā uz DSK radītajām sekām uz konkurenci.
- 197 Ar *RBS* izteikto un šī sprieduma 130. punktā izklāstīto argumentu attiecībā uz iespējamo pretrunu pamatojumā šo secinājumu nevar apšaubīt. Ir pietiekami norādīt, ka Vispārējās tiesas pamatojumā, ciktāl tā ir atzinusi, ka komersanti var panākt DSK apmēra ierobežojumu, tomēr kvalificējot šo spiedienu kā nepietiekamu, lai izvairītos no tā, ka ar DSK tiek noteikts zemākais sliexsnis un tādējādi tiek samazināta konkurence starp pieņēmējiem, nav nekādu pretrunu. Pārsūdzētā sprieduma 158. punktā Vispārējā tiesa ir skaidri izklāstījusi, ka Komisija minēto ierobežojumu varēja kvalificēt kā nepietiekamu, jo tas var izpausties tikai tad, ja ir pārsniegta maksimālā komersantu tolerances robeža. Runa ir par galīgiem vērtējumiem, kuri nav savstarpēji pretrunīgi, no kā izriet, ka šis arguments nav pamatots (skat. pēc analogijas rīkojumu *Piau/Komisija*, C-171/05 P, EU:C:2006:149, 85. punkts).

- 198 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka, lai gan Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kā ir noteikts šī sprieduma 169. punktā, šī kļūda, ievērojot šī sprieduma 171.–175. punktā veikto pamatojuma aizstāšanu, nevar izraisīt pārsūdzētā sprieduma atcelšanu. Pārējā daļā *RBS* pretapelācijas sūdzības vienīgā pamata un *LBG* pretapelācijas sūdzības pirmā pamata ietvaros izvirzītie argumenti ir daļēji neiedarbīgi un daļēji nepamatoti.
- 199 Šajos apstākļos *RBS* pretapelācijas sūdzība un *LBG* pretapelācijas sūdzības pirmais pamats ir jānoraida.

Par LBG pretapelācijas sūdzības otro pamatu

- 200 Būtībā *LBG* pretapelācijas sūdzības otrais pamats attiecībā uz EKL 81. panta 3. punkta pārkāpumu ir sadalīts trīs daļās. Apelācijas sūdzības iesniedzējas atbalsta šo pamatu, sniedzot papildu apsvērumus.

Pārsūdzētais spriedums

- 201 Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma otro pamatu būtībā veido divas daļas. Ar šī pamata pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas ir iebildušas, ka attiecībā uz EKL 81. panta 3. punktā paredzēto nosacījumu izpildes pierādīšanu Komisija tām esot uzlikusi pārāk lielu pierādīšanas pienākumu. Ar minētā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas ir norādījušas, ka minēto nosacījumu analizē, ko ir veikusi Komisija, esot tikušas pieļautas acīmredzamas kļūdas vērtējumā. Uzskatot, ka minēto pirmo daļu nav iespējams izskatīt abstrakti, Vispārējā tiesa pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma otrā pamata divas daļas ir izskatījusi kopumā.
- 202 Pārsūdzētā sprieduma 207. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka, “tā kā attiecībā uz *MasterCard* sistēmu DSK nav uzskatāma par aksesuāru ierobežojumu, Komisija ir pamatoti pārbaudījusi, vai pastāv būtiskas objektīvas priekšrocības, kuras izriet tieši no DSK. Tātad apstākļi, ka apstrīdētā lēmuma 679. apsvērumā Komisija atzīst, ka tādas maksājumu karšu sistēmas kā *MasterCard* sistēma rada tehnisku un saimniecisku attīstību, neietekmē jautājumu, vai DSK izpilda pirmo EKL 81. panta 3. punktā noteikto nosacījumu”.
- 203 Pārsūdzētā sprieduma 208.–216. punktā Vispārējā tiesa ir izskatījusi apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju par DSK lomu *MasterCard* sistēmas “izdošanas” un “pieņemšanas” aspektu līdzsvarošanā. Šī sprieduma 217. punktā Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka, “ņemot vērā iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka Komisija, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, varēja noraidīt argumentāciju, ko prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] bija iesniegušas, lai pierādītu objektīvo priekšrocību, kas var izrietēt no *MasterCard* sistēmas, attiecināmību uz DSK lomu”.
- 204 Minētā sprieduma 220. punktā Vispārējā tiesa ir piebildusi, ka, pat ja pieņem, ka varētu secināt, ka DSK dod ieguldījumu *MasterCard* sistēmas snieguma pieaugumā, ar to nepietiktu, lai pierādītu, ka tās atbilst pirmajam EKL 81. panta 3. punktā noteiktajam nosacījumam. Šajā ziņā Vispārējā tiesa šī sprieduma 221. punktā ir norādījusi, ka primārie šāda snieguma pieauguma labuma guvēji ir maksājumu organizācija *MasterCard* un bankas – tās dalībnieces un ka par uzlabojumu EKL 81. panta 3. punkta izpratnē nevar uzskatīt jebkuras priekšrocības, ko, pamatojoties uz nolīgumu, partneri gūst attiecībā uz to ražošanas vai izplatīšanas darbību.
- 205 Pārsūdzētā sprieduma 222.–225. punktā Vispārējā tiesa ir izskatījusi, vai pastāv būtiskas uz DSK attiecināmas objektīvas priekšrocības attiecībā uz komersantiem, un minētā sprieduma 226. punktā ir nolēmusi, ka, “tā kā nav sniegts pierādījums par pietiekami ciešas saiknes starp DSK un objektīvajām priekšrocībām, kuras saņem komersanti, esamību, ar apstākli, ka DSK varētu dot ieguldījumu *MasterCard* sistēmas snieguma pieaugumā, pašu par sevi nevar pierādīt, ka pirmais EKL 81. panta 3. punktā izvirzītais nosacījums ir izpildīts”.

- 206 Pārsūdzētā sprieduma 227.–229. punktā Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka, tā kā nav sniegts pierādījums par būtisku objektīvu priekšrocību saistībā ar DSK pastāvēšanu attiecībā uz komersantiem – vienu no divām lietotāju grupām, ko skar maksājumu kartes, apelācijas sūdzības iesniedzēju kritika par priekšrocību, kuras no DSK izriet attiecībā uz karšu turētājiem, nepietiekamu ņemšanu vērā ir neiedarbīga.
- 207 Saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju, ar kuru tiek iebilsts, ka Komisija esot rīkojoties kā DSK “cenu regulators”, Vispārējā tiesa minētā sprieduma 230.–232. punktā ir konstatējusi, ka Komisija ir pārbaudījusi un atbilstoši noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzēju administratīvā procesa ietvaros sniegtās argumentācijas pamatotību un ka datu, kas atbilstu Komisijas prasītajam ekonomisko pierādījumu līmenim, neesamība, ja pieņem, ka tā ir patiesa, nevarētu nozīmēt pierādīšanas pienākuma atvieglošanu vai pat tā apgrīšanu.
- 208 Visbeidzot, pārsūdzētā sprieduma 236. un 237. punktā Vispārējā tiesa ir noslēgusi savu pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma otrā pamata attiecība uz EKL 81. panta 3. punkta pārkāpumu analīzi, izsakot šādus formulējumus:

“236. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāsecina, ka prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] nav pierādījušas, ka Komisijas argumentācijā attiecībā uz EKL 81. panta 3. punkta pirmo nosacījumu būtu pieļauta nelikumība. Tā kā, lai piemērotu šo tiesību normu, ir vajadzīgs, lai būtu izpildīti visi tajā paredzētie nosacījumi, šī pamata otrā daļa ir jānoraida un nav vajadzības izskatīt prasītāju kritiku attiecībā uz citiem Komisijas atbilstoši šim pantam veiktās analīzes aspektiem.

237. Tādējādi pamata pirmā daļa attiecībā uz prasītājām [apelācijas sūdzības iesniedzējām] uzliktā pierādīšanas pienākuma pārmērīgo raksturu tāpat ir jānoraida. No iepriekš minētā izklāsta izriet, ka Komisija ir izskatījusi prasītāju [apelācijas sūdzības iesniedzēju] izvirzītos argumentus un pierādījumus un, ņemot vērā šīs lietas apstākļus, ir varējusi pamatoti secināt, ka ar tiem nevar pierādīt, ka EKL 81. panta 3. punkta piemērošanas nosacījumi ir izpildīti. Tā kā Komisija ir varējusi atbilstoši secināt, ka prasītājas [apelācijas sūdzības iesniedzējas] nav sniegušas atbrīvojuma, uz kuru tās atsaucas, pierādījumu, apgalvojums attiecībā uz *in dubio pro reo* principa pārkāpumu tāpat ir jānoraida.”

Par *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata pirmo daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 209 *LBG* norāda, ka Vispārējā tiesa neesot piemērojusi pareizu kritēriju attiecībā uz pierādīšanas pienākumu, tas ir, varbūtību savstarpēju izvērtēšanu. Atsaucoties uz rakstveida apsvērumiem, ko tā Vispārējai tiesai ir iesniegusi saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu, *LBG* norāda, ka Vispārējai tiesai esot bijis kopumā jāizvērtē *MasterCard* sistēma, kura sniedz būtiskas priekšrocības karšu turētājiem un komersantiem. Vispārējai tiesai esot bijis jāprasa *MasterCard* nevis pamatot precīzu DSK līmeni, bet gan vienkārši sniegt pamatojumu metodoloģijai, ko *MasterCard* izmanto, lai noteiktu DSK.
- 210 Komisija uzskata, ka trīs galvenie apgalvojumi, ko *LBG* ir izteikusi saistībā ar savas pretapelācijas sūdzības otro pamatu, esot nepieņemami, jo tie balstoties uz neskaidriem un vispārīgiem izteikumiem, kas neļauj nedz identificēt pārsūdzētā sprieduma apstrīdētus punktus, nedz arī noteikt, kāds juridiskais pamats ir šo izteikumu pamatā, kā tiek prasīts Tiesas Reglamenta 168. panta 2. punktā. *LBG* skaidri nepierādot Vispārējās tiesas pieļautas kļūdas tiesību piemērošanā esamību, bet vienīgi atkārtojot pirmajā instancē jau norādītos argumentus.
- 211 It īpaši Komisija norāda, ka, lai pamatotu savas pretapelācijas sūdzības otrā pamata pirmo daļu, *LBG* nenorādot nevienu pārsūdzētā sprieduma punktu un nekommentējot judikatūru, uz ko Vispārējā tiesa ir atsaukusies saistībā ar atbilstošu pierādīšanas līmeni.

- 212 Pēc būtības Komisija norāda, ka saistībā ar pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma otrā pamata pirmo daļu attiecībā uz pierādīšanas pienākumu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 196. un 206. punktā esot pareizi pamatojusies uz pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru, lai izmantotu EKL 81. panta 3. punktu, uzņēmumam ir jāpamatojas uz pārliecinošiem argumentiem un pierādījumiem, kuri Komisijai ir jāizskata. Turpretim *LBG* piedāvātais varbūtību savstarpējas izvērtēšanas kritērijs nepamatojoties ne uz kādu judikatūru.
- 213 Turklāt Komisija uzskata, ka, ciktāl *LBG*, šķiet, apstrīd prasību attiecībā uz cēlonisko sakaru starp faktisku ierobežojumu un efektivitātes ieguvumu, šis arguments esot neiedarbīgs, jo *LBG* neapstrīdot atbilstošo pārsūdzētā sprieduma punktu, tas ir, tā 207. punktu. Katrā ziņā šāda prasība atbilstot judikatūrai un tādējādi *LBG* argumentus, saskaņā ar kuriem, pirmkārt, *MasterCard* sistēma sniedz būtiskas priekšrocības patērētājiem un komersantiem un, otrkārt, Vispārējā tiesa saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu ir piemērojusi pārmērīgi stingru kritēriju, nevarot atbalstīt.
- 214 Visbeidzot, Komisija norāda, ka runa esot nevis par to, lai pamatotu precīzu DSK līmeni, bet drīzāk par to, lai atbildētu uz jautājumu, vai DSK rada objektīvas efektivitātes priekšrocības.

– Tiesas vērtējums

- 215 Kā izriet no šī sprieduma 150. un 151. punkta, pat ja Tiesas Reglamenta 169. panta 2. punktu, uz kuru pamatojas Komisija, *LGB* pretapelācijas sūdzībai nevar piemērot ar atpakaļejošu spēku, no šīs pretapelācijas sūdzības iesniegšanas dienā spēkā esošajām tiesību normām, tostarp LESD 256. panta, Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas un šīs pēdējās minētās Reglamenta 112. panta 1. punkta c) apakšpunkta, izriet, ka apelācijas sūdzībā ir precīzi jānorāda sprieduma, kuru tiek lūgts atcelt, apstrīdētie elementi, kā arī juridiskie argumenti, ar ko konkrēti tiek pamatots šis lūgums.
- 216 Šai prasībai neatbilst apelācijas sūdzība, kurā ir tikai atkārtoti vai tekstuāli reproducēti pamati un argumenti, kas jau ir tikuši izklāstīti Vispārējā tiesā, tostarp tādi, kas pamatoti ar faktiem, ko minētā tiesa ir tieši noraidījusi. Tā kā šāda apelācijas sūdzība neietver argumentāciju, kas būtu tieši paredzēta, lai kritizētu pārsūdzēto spriedumu, patiesībā tā ir lūgums panākt Vispārējā tiesā iesniegtā prasības pieteikuma vienkāršu atkārtotu izskatīšanu, kas atbilstoši Tiesas statūtu 58. pantam pārsniedz tās kompetenci (skat. spriedumu *Deere/Komisija*, C-7/95 P, EU:C:1998:256, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 217 Lai gan *LBG* norāda, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, jo kā pierādīšanas pienākuma saistībā ar EKL 81. panta 1. punktu kritēriju tā neesot izmantojusi varbūtību savstarpēju izvērtēšanu, ir jākonstatē, ka šajā ziņā pretapelācijas sūdzībā nav norādīti pārsūdzētā sprieduma punkti vai daļa un šī sūdzība neļauj precīzi identificēt šos punktus vai daļu, kas ar to tiek kritizēta.
- 218 Tāpat ir jānorāda, ka, atsaucoties uz argumentiem, kas ir bijuši norādīti *LBG* pirmajā instancē iesniegtajā iestāšanās rakstā, *LBG* atkārtoti tos pašus argumentus, ko tā jau ir norādījusi Vispārējā tiesā, un patiesībā vēlas panākt to pārskatīšanu, pat necenšoties izteikt juridiskus argumentus, kas konkrēti pierādītu, ka Vispārējā tiesa ar savu pieeju ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā (šajā ziņā skat. spriedumu *Deere/Komisija*, EU:C:1998:256, 41. punkts).
- 219 Tātad Komisijas izvirzītā iebilde par nepieņemamību ir pamatota un *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata pirmā daļa tādējādi ir nepieņemama.

Par *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata otro daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 220 Ar savas pretapelācijas sūdzības otrā pamata otro daļu *LBG*, ko atbalsta apelācijas sūdzības iesniedzējas, norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 233. punktā Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pievērsoties tikai komersantiem radītajām priekšrocībām, neraugoties uz to, ka šī sprieduma 228. punktā tā esot atzinusi, ka var tikt ņemtas vērā priekšrocības visam tirgum un pakalpojumiem, uz kuriem attiecīgā nolīguma pastāvēšana labvēlīgi iedarbojas, un minētā sprieduma 176. punktā esot atzinusi, ka pastāv saikne starp karšu turētājiem un komersantiem. Tātad Vispārējā tiesa esot kļūdaini ignorējusi būtiskas priekšrocības, kas no *MasterCard* sistēmas un DSK izriet attiecībā uz karšu turētājiem, no vienas puses, kā arī sistēmas divpusējo raksturu un sistēmas optimizāciju, kuru palīdz sasniegt DSK, no otras puses.
- 221 Apelācijas sūdzības iesniedzējas pievienojas *LBG* argumentācijai un piebilst, ka pārsūdzētā sprieduma pamatojums, ciktāl tajā ir apstiprināta DSK priekšrocību attiecībā uz karšu turētājiem neņemšana vērā apstrīdētajā lēmumā, esot apļveida, pretrunīgs un nepietiekams. It īpaši šī sprieduma 107., 110. un 118. punktā Vispārējā tiesa atzīstot, ka gadījumā, ja DSK tiktu atceltas vai samazinātas, karšu turētājiem būtu jāuzņemas augstākas izmaksas; minētā sprieduma 178. un 233. punktā – ka komersantu finansiāla atlīdzība par izdevējbanku komersantiem sniegtajiem pakalpojumiem ir pamatota, un šī sprieduma 182. un 228. punktā – ka DSK, kuras rada izmaksu samazināšanu karšu turētājiem, funkcija būtu jāņem vērā saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu. Tādējādi esot neiespējami saprast, kā Vispārējā tiesa turpmāk ir varējusi secināt, ka “prasītāju [apelācijas sūdzības iesniedzēju] kritika attiecībā uz priekšrocību, kas no DSK izrietot attiecībā uz karšu turētājiem, nepietiekamu ņemšanu vērā katrā ir neefektīva”.
- 222 Apelācijas sūdzības iesniedzējas tāpat norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 233. punktā Vispārējā tiesa esot nonākusi pretrunā pati ar sevi, atzīstot, ka komersantu finansiālā atlīdzība par izdevējbanku komersantiem sniegtajiem pakalpojumiem ir pamatota, lai gan arī nav iespējams precīzi pierādīt, kādā mērā tas tā ir, un tajā pašā laikā norādot, ka *MasterCard* nav “identificējusi pakalpojumus, ko sniedz debetkaršu, atliktā maksājuma karšu vai kredītkaršu izdevējbankas un kuri var veidot objektīvas priekšrocības attiecībā uz komersantiem”.
- 223 Apelācijas sūdzības iesniedzējas piebilst, ka, pat ja pieņem, ka tām nav izdevies sniegt pietiekamus pierādījumus, ka komersanti gūst labumu no būtiskām objektīvām priekšrocībām, kuras rada DSK, Vispārējā tiesa neizskaidrojot nedz iemeslus, kuru dēļ pārsūdzētā sprieduma 228. punktā minētās judikatūras gaismā divi pirmie EKL 81. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi nevarētu tikt izpildīti, pamatojoties vienīgi uz priekšrocībām, kas izriet no DSK attiecībā uz karšu turētājiem, nedz arī iemeslus, kuru dēļ visām patērētāju kategorijām ir jāsaņem viena un tā pati daļa no iegūtā labuma.
- 224 Līdzās Komisijas norādītajiem vispārīgākajiem nepieņemamības iemesliem, kas ir izklāstīti šī sprieduma 210. punktā, šī iestāde norāda, ka *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata otrā daļa esot nepietiekami pamatota. *LBG* apstrīdot noteiktus faktiskus konstatējumus attiecībā uz efektivitātes ieguvuma neesamību vai pienācīgu daļu no iegūtajiem labumiem attiecībā uz lietotājiem, tomēr nenorādot ne uz kādu sagrozišanu.
- 225 Pēc būtības Komisija uzskata, ka efektivitātes ieguvums vairākos tirgos negarantējot, ka lietotāji saņems pienācīgu daļu no iegūtajiem labumiem atbilstoši EKL 81. panta 3. punktā paredzētajam otrajam nosacījumam. Pienācīgas daļas no iegūtajiem labumiem nepiešķiršana esot faktiski konstatējums, par ko nevar iesniegt apelācijas sūdzību. Katrā ziņā *LBG* nepaskaidrojot, kādā veidā Vispārējās tiesas konstatējums par pienācīgas daļas no iegūtajiem labumiem piešķiršanu patērētājiem būtu juridiski

klūdains. Tirgu savstarpēji atkarīgais raksturs divpusējā sistēmā nevājinot vispārējo noteikumu, ka vismaz pienācīga efektivitātes ieguvuma daļa ir jāpiešķir patērētājiem, kuriem ar attiecīgu ierobežojumu ir nodarīts kaitējums.

226 Turklāt Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa neesot ignorējusi karšu turētājiem radītās priekšrocības, sistēmas snieguma maksimizēšanu un sistēmas divpusējo raksturu, bet pārsūdzētā sprieduma 208.–229. punktā esot vienkārši noraidījusi ar to saistītos argumentus. Par šajā ziņā veiktajiem faktiskajiem konstatējumiem nevarot iesniegt apelācijas sūdzību, un katrā ziņā saistībā ar tiem neesot pieļauta neviena kļūda tiesību piemērošanā.

– Tiesas vērtējums

227 Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību, saskaņā ar kuru *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata otrā daļa neesot pietiekami pamatota, nevar atbalstīt. Ir pietiekami norādīt, ka *LBG* ir identificējusi precīzu pārsūdzētā sprieduma punktu, kurā esot tikusi pieļauta apgalvotā kļūda tiesību piemērošanā, tas ir, 233. punktu, un ir pamatojusi savu argumentāciju, norādot uz citiem precīziem minētā sprieduma punktiem, kā arī atbalstošiem juridiskiem argumentiem. No tā izriet, ka šajā ziņā izteiktā *LBG* argumentācija atbilst šī sprieduma 215. un 216. punktā minētajām tiesību normām un judikatūrai.

228 Tāpat ir jānorāda, ka pretēji tam, ko apgalvo Komisija, ar šo otro daļu *LBG* ne vien apstrīd pirmajā instancē veikto faktu vērtējumu, bet būtībā izvirza jautājumu, kādus tirgus var uzskatīt par tādiem, kas rada objektīvas priekšrocības, kuras var ņemt vērā, analizējot EKL 81. panta 3. punktā paredzēto pirmo nosacījumu. Šāds jautājums ir tiesību jautājums, kas ir pieņemams apelācijas stadijā.

229 Pēc būtības ir jāatgādina, ka *LBG*, ko atbalsta apelācijas sūdzības iesniedzējas, pamatā iebilst, ka Vispārējā tiesa esot pievērsusies tikai priekšrocībām, ko DSK piešķir komersantiem, šādi ignorējot priekšrocības, ko *MasterCard* sistēma un DSK piešķir karšu turētājiem, kā arī sistēmas divpusējo raksturu un šīs sistēmas optimizāciju, ko DSK palīdzot sasniegt.

230 Vispirms ir jānorāda arguments, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini ignorējusi būtiskas priekšrocības, kas no *MasterCard* sistēmas izriet attiecībā uz karšu turētājiem. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka jebkuram uzņēmumu apvienības lēmumam, kas ir atzīts par pretēju EKL 81. panta 1. punkta noteikumiem, šī panta 3. punktā paredzētais izņēmums var tikt piemērots tikai tad, ja šis lēmums atbilst šajā punktā ietvertajiem nosacījumiem, tostarp nosacījumam par preču ražošanas vai izplatīšanas uzlabošanu vai tehniskas vai saimnieciskas attīstības veicināšanu (šajā ziņā skat. spriedumu *Remia* u.c./Komisija, EU:C:1985:327, 38. punkts). Turklāt, kā izriet no šī sprieduma 89. un 90. punkta, ja uzņēmumu apvienības lēmumu nevar nodalīt no pamatoperācijas vai pamatdarbības, ar kuru tas ir saistīts, neapdraudot tā pastāvēšanu un mērķus, šī lēmuma atbilstība EKL 81. pantam ir jāizskata kopumā ar pamatoperācijas vai pamatdarbības, saistībā ar kuru lēmums ir uzskatāms par aksesuāru, atbilstību.

231 Turpretim, ja ir konstatēts, ka šāds lēmums nav objektīvi nepieciešams noteiktas operācijas vai darbības īstenošanai, saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu var tikt ņemtas vērā tikai objektīvas priekšrocības, kas izriet tieši no minētā lēmuma (skat. pēc analogijas spriedumu *Remia* u.c./Komisija, EU:C:1985:327, 47. punkts).

232 Šajā lietā, kā izriet no šī sprieduma 78.–121. punkta, Vispārējā tiesa, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 120. punktā ir varējusi konstatēt, ka saistībā ar *MasterCard* sistēmas funkcionēšanu DSK nav objektīvi nepieciešamā rakstura. Ņemot vērā šo secinājumu, Vispārējā tiesa minētā 207. punktā tāpat ir pamatoti konstatējusi, ka EKL 81. panta 3. punktā noteiktā pirmā nosacījuma analīzei ir nepieciešams pārbaudīt būtiskas objektīvas priekšrocības, kuras izriet tieši

no DSK, nevis no *MasterCard* sistēmas kopumā. No tā izriet, ka arguments, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini ignorējusi būtiskas priekšrocības, kas no *MasterCard* sistēmas izriet attiecībā uz karšu turētājiem, nevar tikt atbalstīts.

- 233 Saistībā ar argumentu, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā *MasterCard* sistēmas optimizāciju, kuru palīdz sasniegt DSK, ir jāatgādina, ka pārsūdzētā sprieduma 208.–219. punktā Vispārējā tiesa ir izskatījusi apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju par DSK lomu šīs sistēmas “izdošanas” un “pieņemšanas” aspektu līdzsvarošanā un ir nolēmusi noraidīt argumentu, ka DSK dodot ieguldījumu minētās sistēmas snieguma pieaugumā. No tā izriet, ka šajā ziņā izteiktais *LBG* arguments ir balstīts uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma izpratni un tādējādi tas nav pamatots.
- 234 Saistībā ar argumentiem, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini ignorējusi sistēmas divpusējo raksturu un priekšrocības, ko DSK rada karšu turētājiem, vispirms saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par uzlabojumu EKL 81. panta 3. punktā noteiktā pirmā nosacījuma izpratnē nevar uzskatīt jebkuras priekšrocības, ko partneri gūst no attiecīga nolīguma attiecībā uz to ražošanas vai izplatīšanas darbību. Šim uzlabojumam it īpaši ir jāsniedz būtiskas objektīvas priekšrocības, kas var kompensēt negatīvās sekas, ko šis nolīgums rada konkurences jomā (skat. spriedumu *Consten* un *Grundig/Komisija*, 56/64 un 58/64, EU:C:1966:41, 502. punkts).
- 235 Turpinot ir jāatgādina, ka nolīguma pārbaude, lai noteiktu, vai tas palīdz uzlabot preču ražošanu vai izplatīšanu vai veicina tehnisku vai ekonomisku attīstību un vai minētais nolīgums rada objektīvas būtiskas priekšrocības, ir jāveic, ņemot vērā uzņēmumu sniegtos argumentus par faktiem un pierādījumus (šajā ziņā saistībā ar lūgumu piemērot izņēmumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam skat. spriedumu *GlaxoSmithKline Services u.c./Komisija u.c.*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P, EU:C:2009:610, 102. punkts).
- 236 Lai veiktu šādu pārbaudi, var būt nepieciešams ņemt vērā ar attiecīgo nolīgumu skartās nozares īpašības un iespējamās īpatnības tad, ja šīs īpašības un īpatnības attiecībā uz pārbaudes rezultātiem ir noteicošas (skat. spriedumu *GlaxoSmithKline Services u.c./Komisija u.c.*, EU:C:2009:610, 103. punkts). Turklāt saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu ir jāievēro labvēlīgā ietekme uz visiem patērētājiem attiecīgajos tirgos (šajā ziņā skat. spriedumu *Asnef-Equifax* un *Administración del Estado*, EU:C:2006:734, 70. punkts).
- 237 No tā izriet, ka, pastāvot tādai divpusēja rakstura sistēmai kā *MasterCard* sistēmai, lai novērtētu, vai pasākums, ar ko tiek pārkāpts EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizlieguma princips, jo tas rada ierobežojošas sekas attiecībā uz vienu no divām ar šo sistēmu saistītajām patērētāju grupām, var atbilst EKL 81. panta 3. punktā paredzētajam pirmajam nosacījumam, ir jāņem vērā sistēma, kurā šis pasākums iekļaujas, attiecīgajā gadījumā ieskaitot visas objektīvas priekšrocības, kas no minēta pasākuma izriet ne vien tirgū, saistībā ar kuru ierobežojums ir konstatēts, bet arī tirgū, kas ietver ar minēto sistēmu saistīto otro patērētāju grupu, it īpaši tad, ja, kā tas ir šajā lietā, starp diviem minētās sistēmas aspektiem pastāv mijiedarbība. Šajā ziņā attiecīgajā gadījumā ir jānovērtē, vai šādas priekšrocības var kompensēt negatīvās sekas, ko šis pasākums rada konkurences jomā.
- 238 Tomēr šajā lietā *LBG* argumentu, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini ignorējusi sistēmas divpusējo raksturu, nevar atbalstīt. Kā ir ticis norādīts šī sprieduma 233. punktā, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 208.–219. punktā ir izskatījusi apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju par DSK lomu *MasterCard* sistēmas “izdošanas” un “pieņemšanas” aspektu līdzsvarošanā un šajā ziņā minētā sprieduma 210. punktā ir tieši atzinusi, ka starp šiem aspektiem pastāv mijiedarbība. Tas, ka Vispārējā tiesa ir nolēmusi noraidīt argumentu, ka DSK dodot ieguldījumu minētās sistēmas snieguma pieaugumā, negroza faktu, ka Vispārējā tiesa savā analizē ir ņēmusi vērā attiecīgās sistēmas divpusējo raksturu.

- 239 Līdzīgi, pārbaudot priekšrocības, kas izriet no DSK un no kurām gūst labumu komersanti, Vispārējā tiesa tāpat ir ņēmusi vērā sistēmas divpusējo raksturu, kas ir ticis veikts it īpaši pārsūdzētā sprieduma 222. un 223. punktā, kuros tā ir atzinusi, ka apgrozībā esošo karšu pieaugums var palielināt *MasterCard* sistēmas lietderību komersantiem, pat ja, galīgi novērtējot faktus, Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka risks izraisīt negatīvas sekas attiecībā uz komersantiem ir jo lielāks, jo nozīmīgāks ir apgrozībā esošo maksājumu karšu skaits.
- 240 It īpaši saistībā ar argumentu, ar kuru *LBG* iebilst, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā priekšrocības, kas no DSK izriet attiecībā uz karšu turētājiem, ir jākonstatē, ka ņemot vērā to, kas ir ticis izklāstīts šī sprieduma 234.–236. punktā, Vispārējai tiesai, pārbaudot EKL 81. panta 3. punktā paredzēto pirmo nosacījumu, principā ir bijušas jāņem vērā visas objektīvas priekšrocības, kas no DSK izriet ne vien konkrētajā tirgū, tas ir, pieņēmēju tirgū, bet arī atsevišķajā, bet saistītajā izdevēju tirgū.
- 241 No tā izriet, ka, ja Vispārējā tiesa būtu konstatējusi būtisku objektīvu priekšrocību esamību, kas no DSK izriet attiecībā uz komersantiem, pat ja tās pašas par sevi nebūtu pietiekamas, lai kompensētu atbilstoši EKL 81. panta 1. punktam konstatētās ierobežojošas sekas, visas priekšrocības divos lietotāju tirgos *MasterCard* sistēmā kopumā, tāad ieskaitot arī karšu turētāju tirgu, attiecīgajā gadījumā būtu varējušas attaisnot DSK, ja, aplūkojot kopumā, šīs priekšrocības var kompensēt šo komisiju ierobežojošas sekas.
- 242 Tomēr, kā ir ticis atgādināts šī sprieduma 234. punktā, EKL 81. panta 3. punktā paredzētā pirmā nosacījuma pārbaude rada jautājumu, vai priekšrocības, ko rada attiecīgais pasākums, var kompensēt no tā izrietošās negatīvas sekas. Tāad gadījumā, ja, kā tas ir šajā lietā, ierobežojošas sekas ir tikušas konstatētas tikai vienā divpusējas sistēmas tirgū, priekšrocības, kas no ierobežojošā pasākuma izriet atšķirīgā, bet saistītā tirgū, kas arī ir saistīts ar minēto sistēmu, pašas par sevi nevar kompensēt no šī pasākuma izrietošās negatīvas sekas, ja nepastāv neviens pierādījums par būtisku objektīvu priekšrocību esamību, kas uz minēto pasākumu ir attiecināmas konkrētajā tirgū, it īpaši, ja, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 21. un 168.–180. punkta, patērētāji, kas piedalās minētajos tirgos, būtībā nav vieni un tie paši.
- 243 Šajā lietā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 226. punktā ir secinājusi, un šajā ziņā nav ticis norādīts ne uz kādu sagrozīšanu, ka nav sniegts pierādījums par no DSK izrietošām objektīvajām priekšrocībām, kuras iegūtu komersanti. Šajos apstākļos nav jāveic pārbaude attiecībā uz priekšrocībām, kas no DSK izriet attiecībā uz karšu turētājiem, jo tās pašas par sevi nevar kompensēt no šīm komisijām izrietošās negatīvās sekas. Tādējādi pārsūdzētā sprieduma 229. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka “prasītāju [apelācijas sūdzības iesniedzēju] kritika attiecībā uz priekšrocību, kas no DSK izrietot attiecībā uz karšu turētājiem, nepietiekamu ņemšanu vērā katrā ziņā ir neefektīva”.
- 244 Šī sprieduma 221. punktā izklāstītā apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācija, saskaņā ar kuru pārsūdzētā sprieduma pamatojums šajā jautājumā esot aplūveida, pretrunīgs un nepietiekams, nevar tikt atbalstīta.
- 245 Pat pieņemot, ka Vispārējā tiesa, analizējot DSK objektīvo nepieciešamību, būtu atzinusi, ka pastāv priekšrocības karšu turētājiem, kuras principā var ņemt vērā saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu, šajā lietā nav nepieciešams, kā izriet no šī sprieduma 240.–243. punkta, veikt šādu priekšrocību pārbaudi. Vispārējās tiesas argumentācija šajā jautājumā, kas ir iekļauta it īpaši pārsūdzētā sprieduma 229. punktā, tāad nav atzīstama par pretrunīgu.
- 246 Runājot par šī sprieduma 222. punktā norādīto argumentu, ka pārsūdzētā sprieduma 233. punktā Vispārējā tiesa esot nonākusi pretrunā pati sev, ir jānorāda, ka šis arguments ir balstīts uz selektīvu citēšanu, kas tāad izriet no kļūdainas šī sprieduma izpratnes. Ar frāzi “finansiāla kompensācija” Vispārējā tiesa ir atsaukusies nevis uz objektīvām priekšrocībām komersantiem, kā to norāda apelācijas sūdzības iesniedzējas, bet uz *MSC*. Tādējādi Vispārējā tiesa ir nevis atzinusi, ka komersantu finansiālā

kompensācija attiecībā uz izdevējbanku veiktajiem izdevumiem par šo banku komersantiem sniegtajiem pakalpojumiem būtu pamatota, bet vienīgi konstatējusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam ir bijis jāidentificē priekšrocības, kuras varētu uzskatīt par tādām, kas attaisno *MSC*.

- 247 Saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, ka Vispārējā tiesa nepaskaidrojot, kāpēc pirmie divi EKL 81. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi nevarētu tikt izpildīti, pamatojoties vienīgi uz priekšrocībām, kas no DSK izriet attiecībā uz karšu turētājiem, ir pietiekami norādīt uz šī sprieduma 240.–245. punktu.
- 248 Visbeidzot, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējas iebilst, ka Vispārējā tiesa neesot izskaidrojusi iemeslu, kura dēļ visām patērētāju kategorijām ir jāsaņem viena un tā pati daļa no labuma, kas izriet no DSK, ir pietiekami norādīt, ka šis iebildums ir balstīts uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma izpratni. Vispārējā tiesa nekādā veidā nav konstatējusi, ka katrai patērētāju grupai būtu jāsaņem viena un tā pati daļa no šī labuma, bet ir vienīgi norādījusi, ka komersantiem, kas ir viena no divām lietotāju grupām, ko skar maksājumu kartes, arī būtu jāgūst labums no objektīvām priekšrocībām saistībā ar DSK. Tātad, minētā sprieduma 228. punktā izmantojot vārdu “arī”, Vispārējā tiesa ir pamatoti norādījusi, ka komersantiem, “kā arī” karšu turētājiem būtu jāgūst labums no DSK, nevis “tādā paša mērā” kā šiem pēdējiem minētajiem.
- 249 Ir jāsecina, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācija, ka Vispārējā tiesa neesot pietiekami juridiski pamatojusi priekšrocību, kas no DSK izriet attiecībā uz karšu turētājiem, neņemšanu vērā, nav pamatota.
- 250 Ņemot vērā iepriekšminēto, *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata otrā daļa ir jānoraida.

Par *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata trešo daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 251 Ar savas pretapelācijas sūdzības otrā pamata trešo daļu *LBG* norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 233. punktā Vispārējā tiesa esot likusi saprast, ka vienīgais apstāklis, ko var ņemt vērā, lai pārbaudītu, vai DSK ir noteiktas piemērotā līmenī, ir komersantu maksājāmā kompensācija attiecībā uz izdevējbanku veiktajiem izdevumiem par komersantiem sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī citi ienākumi, ko gūst izdevējbankas. *LBG* iebilst, ka šajā lietā Komisija esot piemērojusi ierobežojošu pieeju, kuru šī iestāde, šķiet, ir piemērojusi arī lietā *Visa DSK* (Lieta COMP/39.398 – *Visa MIF*, C(2010) 8760). Atsaucoties uz rakstveida apsvērumiem, ko tā Vispārējai tiesai ir sniegusi saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu, *LBG* norāda, ka Komisijai esot bijis jāseko pieejai, ko tā ir izmantojusi citās salīdzināmās jomās, kurās tā saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu esot akceptējusi daudz plašākus pamatojumus.
- 252 *LBG* norāda, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, apstiprinot pārāk stingru kritēriju saistībā ar EKL 81. panta 3. punktu, ar ko netiekot ņemtas vērā no *MasterCard* sistēmas un DSK izrietošās būtiskas priekšrocības karšu turētājiem un komersantiem. Turklāt Vispārējās tiesas metodoloģija praksē neesot piemērojama, jo tā prasa, lai tiktu sniegti precīzi pierādījumi, kas pamatotu konkrētus DSK līmeņus, un šādus pierādījumus nevarot sniegt. Ne Komisija, ne Vispārējā tiesa neesot sniegusi paskaidrojumus par precīzu metodoloģiju, kura *MasterCard* būtu jāpiemēro, lai noteiktu DSK pamatotā līmenī. Šī nenoteiktība radot ievērojamas bažas tirgus dalībniekiem un varot nodarīt kaitējumu patērētājiem, bloķējot inovācijas tirgū.
- 253 Līdzās vispārējām Komisijas izteiktajām iebildēm par nepieņemamību, kas ir izklāstītas šī sprieduma 210. punktā, Komisija uzskata, ka *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata trešās daļas attiecībā uz apgalvoto Vispārējās tiesas sniegtu vadlīniju neesamību pamatojumam norādītie argumenti esot neiedarbīgi.

254 Pēc būtības Komisija uzskata, ka *LBG* arguments attiecībā uz vadlīniju par pamatotu DSK līmeni apgalvoto neesamību liecinot par pierādīšanas pienākuma apgriešanu un nenorādot ne uz vienu kļūdu tiesību piemērošanā. *LBG*, atsaucoties uz pārsūdzētā sprieduma 233. punktu attiecībā uz pierādījumiem, kas apelācijas sūdzības iesniedzējām būtu jāsniedz, lai izpildītu EKL 81. panta 3. punktā paredzēto pirmo nosacījumu, nonākot pretrunā pati sev. Visbeidzot, atsaucei uz šī sprieduma 251. punktā minēto lietu *Visa DSK* šīs apelācijas sūdzības ietvaros neesot nozīmes.

– Tiesas vērtējums

255 Vispirms, attiecībā uz *LBG* argumentu, ka Komisija šajā lietā esot piemērojusi pārāk ierobežojošu pieeju, tāpat kā esot darījusi šī sprieduma 251. punktā minētajā lietā *Visa DSK*, ir pietiekami konstatēt, ka šis arguments nekādi nenorāda uz kritizējamiem pārsūdzētā sprieduma elementiem un tādējādi tas ir nepieņemams.

256 Turpinot, runājot par argumentu, ar kuru *LBG* iebilst, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, apstiprinot pārāk stingru kritēriju, ar ko netiekot ņemtas vērā no *MasterCard* sistēmas un DSK izrietošās būtiskās priekšrocības karšu turētājiem un komersantiem, šis arguments ir būtībā identisks tiem, kuri jau ir tikuši izskatīti saistībā ar *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata otro daļu. Minētais arguments ir jānoraida ar to pašu pamatojumu kā tas, kas ir norādīts šī sprieduma 227.–250. punktā.

257 Visbeidzot, attiecībā uz argumentiem, saskaņā ar kuriem Vispārējās tiesas metodoloģija praksē neesot īstenojama, jo tā prasa, lai tiktu sniegti precīzi pierādījumi, kas pamatotu konkrētus DSK līmeņus, un šādus pierādījumus nevarot sniegt, un attiecībā uz to, ka ne Komisija, ne Vispārējā tiesa neesot sniegusi paskaidrojumus par precīzu metodoloģiju, kura *MasterCard* būtu jāpiemēro, lai noteiktu DSK pamatotā līmenī, ir jākonstatē, ka ar šiem argumentiem netiek iebilsts, ka Vispārējā tiesa būtu pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Šie argumenti tāpat ir nepieņemami.

258 Tādējādi *LBG* pretapelācijas sūdzības otrā pamata trešā daļa ir jānoraida. Tāpat *LBG* pretapelācijas sūdzības otrais pamats ir jānoraida kopumā.

259 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apelācijas sūdzība, kā arī divas *RBS* un *LBG* iesniegtās pretapelācijas sūdzības ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

260 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

261 Atbilstoši minētā reglamenta 138. panta 1. punktam, kas *mutatis mutandis* ir piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

262 Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējām saistībā ar to apelācijas sūdzības pamatiem spriedums ir nelabvēlīgs un tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ir jānosprīž, ka tās sedz savus, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus, kas ir radušies saistībā ar apelācijas sūdzību.

263 Runājot par pretapelācijas sūdzībām, tā kā *RBS* un *LBG* spriedums ir nelabvēlīgs un tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt *RBS* un *LBG* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ir jāpiespriež šīm pēdējām minētajām segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saistībā ar to attiecīgajām apelācijas sūdzībām.

- ²⁶⁴ Turklāt, aplūkojot kopsakarā Tiesas Reglamenta 140. panta 3. punktu un 184. panta 1. punktu, šajā lietā ir jānospiež, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas pašas sedz savus tiesāšanās izdevumus, kas ir saistīti ar abām pretapelācijas sūdzībām, un ka *RBS* un *LBG* sedz savus tiesāšanās izdevumus, kas ir saistīti ar pretapelācijas sūdzību, ko ir iesniedzis [attiecīgi] cits lietas dalībnieks.
- ²⁶⁵ Saskaņā ar šī reglamenta 184. panta 4. punktu *HSBC*, *MBNA*, *BRC* un *EuroCommerce* pašas sedz savus tiesāšanās izdevumus, kas ir saistīti ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzībām. Tā kā *Banco Santander SA* nav piedalījies tiesvedībā Tiesa, tai nevar piespriest segt ar to saistītos tiesāšanās izdevumus.
- ²⁶⁶ Saskaņā ar minēta reglamenta 140. panta 1. punktu, kas *mutatis mutandis* ir piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša reglamenta 184. panta 1. punktu, dalībvalstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Saskaņā ar šiem noteikumiem Apvienotā Karaliste pati sedz savus tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) **apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzības noraidīt;**
- 2) *MasterCard Inc.*, *MasterCard International Inc.* un *MasterCard Europe SPRL* sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzībām, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus saistībā ar apelācijas sūdzību;
- 3) *Royal Bank of Scotland plc*, *Bank of Scotland plc* un *Lloyds TSB Bank plc* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus saistībā ar to attiecīgajām pretapelācijas sūdzībām;
- 4) *HSBC Bank plc*, *MBNA Europe Bank Ltd*, *British Retail Consortium*, *EuroCommerce AISBL* un Lielbritānijas un Ziemeļrijas Apvienotā Karaliste pašas sedz savus tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]